

özgür MÜSLÜMAN

• www.ozgurvakfi.org

• YIL : 3 • SAYI : 10 • EYLÜL / 2019

ÖZGÜR minikLER

ÜÇ AYLIK İLİM KÜLTÜR VE TASAVVUF DERGİSİ

**Allah'tan Gâfil Olmamak
ve
Ahireti Unutmamak**

Hâfız Mustafa UZGUR Hocaefendi

**Kur'an-ı Kerîm
Yaşayan Bizlere Gönderildi**

Kâmil UZGUR Hocaefendi

**Zihin Dünyamız
ve
Kavramlarımız**

Hamit DEMİR

Uyku ve Uyku Âdabı

Mustafa GÜRBÜZ

**Unuttuğumuz
Kayıp
Bir Kavram**

Mustafa BORSBUĞA

**Fütüvvet'in İnsan Karakteri
Üzerindeki Etkisi**

Fatma UZGUR

O (CC),
DİLEDİĞİNE HİKMETİ VERİR
VE KİME HİKMET VERİLİRSE
O KİMSE BİRÇOK HAYRA NÂİL
OLMUŞ DEMEKTİR.
BUNU İSE ANCAK DERİN
KAVRAYIŞ SAHİBİ OLANLAR
DÜŞÜNÜP ANLARLAR.

BAKARA SURESİ, 269

BAŞLARKEN

Allah'a Hamd ve Rasûlüne Salât ile başlıyor ve sizleri gönülden selamlıyorum.

Şükürler olsun ki 1993 yılında, manevi önderimiz ve rehberimiz eş-Şeyh es-Seyyîd Hacı Hâfız Mustafa UZGUR hazretleri ile birlikte kurmuş olduğumuz Özgür Vakfı'mızın hizmetleri artarak devam etmektedir. Geçen 3 yılın sonunda 10. sayısı ile bizlere hizmet eden Özgür Müslüman dergimizde bu hizmetlerin başında yer almaktadır.

Özgür Vakfı olarak yaptığımız her türlü faaliyetlerin açık ve net olduğu hepimizce mâlumdur. Özgür Müslüman dergimizin de içeriği, tesiri ve her kesimden insanın gönül dünyasına olan etkisi son derece açıktır. Her geçen gün, kaleme alınan yazıları ve güçlü kadrosuyla bunu müşâhede edebiliyoruz.

Bu sayımıza ek olarak miniklerimize özel olarak hazırlamış olduğumuz çocuk etkinlik kitapçığımız ile her yaştan insanın gönüllerine hizmet etmenin mutluluğu içindeyiz. Kâmil UZGUR Hocaefendi'nin engin görüşleri ve gayretleriyle vakıf bünyesindeki hizmetlerimiz Türkiye ve Dünya genelinde artarak devam etmektedir. Yüce Mevlâ'mızdan samimi ve en içten murâdım büyüklerimizin duası ve gayretleri ile hayırlı çalışmalarımızın nice on yıllara artarak devam edebilmesidir. Başta Kâmil UZGUR Hocaefendimize ve siz can kardeşlerime saygı, sevgi ve hürmetlerimi arz ederken; cümlemizi Rabbimize emanet ediyorum.

Gelecek sayılarda buluşabilmek dileklerimle, Sağlıcakla kalın...
Fi emânillah (Allah'a Emanet Olun.)

Mehmet ÇAMUR
Özgür Vakfı Mütevelli Heyeti Başkanı

İÇİNDEKİLER

Allah'tan Gâfil Olmamak ve Ahireti Unutmamak

HÂFİZ MUSTAFA UZGUR
HOCAEFENDİ (k.s.)

4

Kur'an-ı Kerîm Biz Yaşayanlara Gönderildi

KÂMİL UZGUR HOCAEFENDİ

10

Kaygılı Çağdaş Dünyanın Bizlere Unutturduğu Kayıp Bir Kavram

MUSTAFA BORSBUĞA

14

Hakikat İncisi "Geyikli Baba"

Editör
MUSTAFA UZGUR

18

Zihin Dünyamız ve Kavramlarımız

HAMİT DEMİR

25

Uyku ve Uyku Adabı

MUSTAFA GÜRBÜZ

28

Esmâ-ül Hüsnâ er-Rakîb

Editör
MUSTAFA UZGUR

36

Sahabe Hayatları "Abdullah b. Mes'ûd"

ABDURRAHMAN UZGUR

38

ÖZGÜR
YARDIMLAŞMA
DOSTLUK VE EĞİTİM
VAKFI

www.ozgurvakfi.org

ADRES

Balıkyolu Mh. Balıkyolu Cd.
418. Sk. No:8 Esenyurt
İstanbul - TÜRKİYE

İLETİŞİM

Tel.:+90.212 620 29 52
Fask:+90.212 699 27 15

YIL / SAYI

2019 / 10

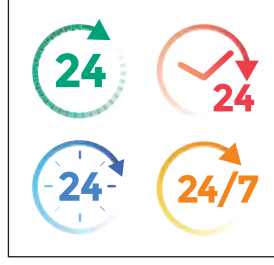
YAYIN SAHİBİ

ÖZGÜR YARDIMLAŞMA
DOSTLUK VE EĞİTİM VAKFI

Fütüvvet'in İnsan Karakteri Üzerindeki Tesiri

FATMA UZGUR HOCAHANIM

44

Günler, Aylar Seneler

Doç. Dr. SÜLEYMAN
MURAT BAĞDATLI

48

Ahde Vefa

OĞUZHAN KUNDAK

54

İlmin Önemi

SELMA KARADUMAN

58

Asya Bölgesindeki Müslümanların Durumu

ABDURRAHMAN DEMİREL

64

Erzurumdaki Faaliyetlerimiz

74

EDITÖR

MUSTAFA UZGUR
Marmara Üniversitesi
İlahiyat Fakültesi Tasavvuf YLM

GRAFİK TASARIM

SEDAT KAYA
Grafik Yönetmeni

BASKI

BAĞIŞLARINIZ İÇİN

VAKIFBANK
BAHÇELİEVLER ŞUBESİ
İBAN NUMARASI

TR54 0001 5001 5800 7304 5325 60

Bu eserin her hakkı saklı olup tüm hakları ÖZGÜR VAKFI'na aittir. Yazılardaki her türlü mesûliyet, yazara aittir. Gönderilen yazılarda editör ve yayın kurulu değişiklik yapabilir. Gönderilen yazılar iade edilmez. Yayınlanan yazılarda telif ücreti ödenmez. Kısmi de olsa alıntı yapılamaz, metinler aynen değiştirilerek elektronik, mekanik, fotokopi yada başka bir sistemle çoğaltılamaz, depolanamaz.

Allah'tan Gâfil olmamak ve Ahireti unutmamak

Muhterem müminler!

Geçen her saniye,
her dakika, her gün,
hepsi ömürden geçmekte...
Fakat kul bunun farkında olamıyor.
Biz bunun farkında değiliz.
Zannediyoruz ki hep aynı yerdeyiz,
aynı konumdayız.
Fakat zaman gelip geçmekte,
kabre doğru hızla yaklaşmaktayız.
Adım adım kabre gitmekteyiz.
Fakat insanoğlu bunun farkında değil.
Dünya işlerine dalmış,
gönülden dünyaya bağlanmış,
muhabbetle dünyaya sarılmış,
Ahiret unutulmuş,
Ahiret kimsenin hatırında
bile değil.

Hâlbuki bir gün gelir, şu bedendeki can nasıl ki muma üflersin hemen ışığı söner veya bir elektriğin düğmesine basarsın ışık kesilir, işte öyle çıkarılır bedeninden. Emir geldi mi, Azrail (aleyhisselam) bir anda çeker kılıcını, ruhunu alır gider. Malında, mülkünde, saltanatında, sarayın da hepsi kalır geride. Kime kalacak, o da meçhul. Malın tarumar olacak, mirasçılar darmadağın edecek. Köşkünde sevmediklerin oturacak. O bahçedeki ağaçların gölgesinde belki düşmanların oturacak. Sen ise kabre gireceksin.

Kabre iki çeşit girmek var. İki çeşit ölüm var, iki çeşit dirilme var. **Bunların hangisine layıksın?** Hadis-i şerifte ifade edildiği gibi acaba cennet bahçelerinden bir bahçede mi yoksa cehennem çukurundan bir çukurda mı kabir hayatını süreceksin? Cennet bahçesini hak edebilmek için namaz kılmak yetmiyor. Hem namaz kıl hem de fitne fücür peşinde koş, fesatçılık yap, nemmâmlık yap, münafıklık yap. Bu namaz sana hiçbir fayda vermez. Namaz kılan insan dosdoğru olur. Gerçek namaz, insanı dosdoğru yapar.

Allah, namazın insanı fuhşiyattan, kötülüklerden, pisliklerden uzaklaştırdığını bildiriyor. Namaza durduğumuz zaman, Rabbimizin huzurunda boynumuzu büktüğümüz zaman gözünü dahi secde yerinden ayıramıyoruz. Ama kalp ve zihinlerimiz mâsiva ile meşgul. Dünya işleri ile uğraşılıyor. Namazda ahireti unutturan hiçbir şeyi kalbine koymayacaksın. Malı, mülkü evladı unutacaksın. Allah sevgisini azaltan hiçbir sevgiye kalbinde yer vermeyeceksin.

Allah'tan gafil olmak günahların en büyüklerindedir. Yani Cenâb-ı Hakk'ın bu konuda hiç şakası yoktur. Hiçbir kuluna, peygamberlerine dahi şakası yoktur. Kumların sayısı kadar günahlarımızla neyimize güveniyoruz. Peygamberler ağlamışlar, sızlanmışlar. Amel-i Sâlih kullar ağlamışlar, Allah dostları gözyaşı dökmüşler. Ömürlerini Allah'ın yolunda geçirmişler. Yine de bir an kalpleri Allah'tan gafil olsa, gözyaşlarıyla Allah'tan af dilemişler. Biz niye böyle olduk? Allah'ı unuttuk, ahireti unuttuk. Bu hâlimiz nereye gidiyor böyle. Şu ülkenin haline bak. Şu ümmetin haline bak.

Allah'ı hatırlatacak, ahiret inancını canlı tutacak insanlara, kurumlara ihtiyaç var. Evde, çarşı-pazarda, handa-hamamda, tek veya insanlar içinde iken ahireti hesaba katarak yaşamak, Mahkeme-i Kübra'yı düşünerek yaşamak lazım. Bunun için iyiliği emreden, kötülüğü yasaklayan insanlara ihtiyaç var. Düzenini buna göre kurmuş devlete ihtiyaç var. Peygamber Efendimiz (sav) yirmi üç sene bunun için çırpınmış. Düşmanların oklarına, mızraklarına mübarek göğsünü, mübarek yüzünü, mübarek dişini siper etmiş. Sahabe-i Kiram peygamberimize kendilerini siper etmişler. Sahabeden biri kendini peygamberimize siper etmiş, peygamberimizi kollarının arasında muhafaza etmiş, hayatı pahasına ona sımsıkı sarılmış. Yetmiş ok yarasıyla şehit olmuş. Aman benim liderime, benim önderime, benim şefaataçime, benim peygamberime bir zarar gelmesin diye. Biri şehit olmuş, öbürü gelmiş. Kaç tane sahabe Peygamberimize kendini siper etmiş ve şehit olmuş. **Niçin?** Dini için, iman için. Çünkü Peygamber (sav) onların kurtuluş rehberi... Onlara Allah'ı anlatıyor, ahireti hatırlatıyor, dünyanın geçiciliğini haber veriyor. Sahabe O'nun yanında olduklarında cenneti daha çok arzuluyor, cehennemden daha çok korkuyorlardı. Bunun için her zaman Allah'ı ve Rasûlünü sevdirecek, ahireti hatırlatacak Allah dostlarına, evliyauallaha, gerçek âlimlere ihtiyaç var.

Allah'tan gafil olmanın asıl sebebi, Allah'ın gayrındaki şeyleri Allah'ı sever gibi sevmendir. Allah'tan daha çok sevmendir. Ahireti unutmamanın sebebi de dünya nimetlerini cennetten daha çok istemendir. Dünyadaki zorluk ve sıkıntıları, cehennemdekilerden daha büyük görmendir. Allah'ı her şeyden daha çok seversen, ondan gafil olmazsın.

Allah Teâla Kur'an'da bakın ne buyuruyor; "İnsanlardan kimi, Allah'tan başka eşler tutar, Allâh'ı sever gibi onları severler. İnananlar ise en çok Allâh'ı severler. Zulmedenler, azâbı gördükleri zaman bütün kuvvetin Allah'a âit olduğunu ve Allâh'ın azâbının çetin olduğunu anlayacaklarını keşke bilselerdi!" ¹

İşte bu dünyada neyi, Allah'ı sever gibi seviyorsan, o senin ilahındır. **Parayı mı, köşkü mü, evladı mı?** Neyi seviyorsan ona tapıyorsun demektir. Yani şu kalbe, şu gönle Allah'ın sevgisi gibi bir sevgi koydun mu, mabudun odur senin. Cenâb-ı Hakk bu kalpte zatından daha kuvvetli başka bir sevgi kabul etmiyor. Bir göz ucu kadar kalbini dünyaya çevirince hemen bir ikaz geliyor.

Enes b. Malik (radıyallahu), Resûlullah'ın (sav) şöyle buyurduğunu haber veriyor:

“Mükâfatın büyüklüğü belânın büyüklüğü ile orantılıdır. Allah bir cemaati sevdi mi onları musibete müptela eder. Kim bundan razı olursa Allah da ondan razı olur, kim de razı olmazsa Allah da ondan razı olmaz.” ²

Bir ayet-i kerimede ise şöyle buyuruyor Cenâb-ı Hakk:

“De ki: Eğer babalarınız, oğullarınız, kardeşleriniz, eşleriniz, hısım ve akrabanız, ter dökerek kazandığınız mallar, fesâda uğramasından endişe ettiğiniz ticaret, hoşunuza giden konaklar, size Allah'tan ve Rasûlünden ve O'nun yolunda cihad etmekten daha sevimli ve önemli ise, o halde Allah, emrini gönderinceye kadar bekleyin! Allah öyle fâsıklar güruhuna hidâyet vermez, umduklarına erişirmez.” ³

Evliyaullahtan birinin çok sevdiği altı oğlu varmış. Cenâb-ı Hakk, o veli kulun çok sevdiği oğullarından beşinin ruhunu tek tek almış. O Allah dostu, hepsini elleriyle yıkamış, kefenlemiş,

kabre koymuş. Hiçbirine ağlamamış. Altıncısı vefat edince hem ağlamış hem yıkamış. Hem ağlamış hem kefenlemiş. Hem ağlamış hem kabre koymuş. Dışardan bakan insanlar demek Allah dostu bu oğlunu daha çok seviyormuş. Bu durumu ona sormuşlar. Efendim, beş tane oğlunu defnettin hiç ağlamadın, yüzünü bile ekşitmedin. Altıncısında ise hüngür hüngür ağlıyorsun. Bu ne hikmettir? O Allah dostu şu cevabı vermiş: **“Rabbim benimle alışveriş yapıyordu. Çok seviniyordum ki; Rabbim beni çok sevdiği için imtihana tabi tutuyor. Altıncısını da alınca alışverişini kesecek diye korkuyorum. Onun için ağlıyorum.”**

Kıymetli müminler!

Bakın Cenâb-ı Hakk ayetinde ne buyuruyor:

“Münafıkların erkekleri de kadınları da birbirlerine benzerler. Kötülüğü emreder, iyilikten sakındırırlar ve Allah yolunda harcamaktan ellerini sıkı tutarlar. Allah’ı unuttular da, Allah da onları unuttu. Gerçekten de münafıklar hep fâsık kimselerdir.”⁴

“Onlar ki dinlerini bir eğlence ve oyun yerine koydular ve dünya hayatı, kendilerini aldattı. Onlar, bu günleriyle karşılaşacaklarını nasıl unuttular ve âyetlerimizi bile bile nasıl inkâr ediyor idilerse, biz de bugün onları öyle unutturuz!”⁵

Rabbi kulunu unuttur mu? Allah unutmaktan münezzehtir. Unutmasının anlamı, onu rahmetinden uzaklaştırmasıdır. Allah kuluna şah damarından daha yakındır, ama namaz kılmayan bir kul Allah’tan uzaktır. Onun rahmetinden uzaktır, rızasından uzaktır. **Seni bu duruma düşüren kimdir? Nefsin. Sana dünyayı sevdiren kimdir? Nefsin! Parayı sevdiren kimdir? Nefsin!**

Bakınız televizyonlar, radyolar, gazeteler, hep dünyanın reklamını yapıyor. Markın doların reklamı yapılıyor. Şarkıcıların, dansçıların reklamı yapılıyor. Eğlencenin, günahların reklamı yapılıyor. Peki, İslâm dininin reklamını niye yapmıyorlar. Ahiretin reklamını niye yapmıyorlar. Dinin ancak kötü reklamını yapıyorlar.

Profesör bir kadın televizyona çıkmış, **“Ben başörtüsünü kabul etmiyorum, Allah beni kabul edecekse böyle kabul etsin”** diyor. Bu sözü bir Müslüman söyleyemez. Bu sözü söyleyen Müslüman olamaz. Allah’ın herhangi bir kanununu, herhangi bir hükmünü eğer inkâr edip, yapmıyorsan, İslam dairesinden çıkmışsın. Nefsine uymuşsun, nefsini ilah edinmişsin demektir.

Bakınız Allah nefsine uyanlar için ne buyuruyor:

“Kötü duygularını (nefsini) kendisine tanı edinen kimseyi gördün mü? Şimdi ona sen mi vekil olacaksın?”⁶

Eğer ben nefsimi hükmedemiyorum, nefsim beni böyle açık gezdiriyor, diyorsan Müslümansın; ama günahının cezasını çekeceksin. Fakat ben örtünmeyi kabul etmiyorum, beni böyle kabul ederse eder, diyorsan aldanmışsın. Allah seni böyle kabul etmez.

Ben namaz kılmıyorum ama kalbim seninkinden daha temiz diyen çok insan var. Peki, ne ile temizledin. Namazın yok, tesettürün yok. İbadet seni temizleyecek, Allah sevgisi seni temizleyecek, Allah korkusu seni temizleyecek. Kalbi Selim olan ancak böyle tertemiz olur. Şu âyet-i celîleyi duymadın mı?

“(İnsanların) diriltilecekleri gün, beni mahcub etme. O gün ki, ne mal fayda verir, ne oğullar! Ancak Allah’a kalbi selim (temiz bir kalp) ile gelenler (o günde fayda bulur). (O gün) cennet, takva sahiplerine yaklaştırılır. Azgınlık için de cehennem açıkça gösterilmiştir.”⁷

Takva sahibi olmadan nasıl cenneti Hakk edeceğini iddia edersin. Allah’ın seni bu halinle kabul edeceğinden nasıl emin olabilirsiniz. Allah kalb-i selim istiyor. Kalb-i selim her türlü mâsivadan sâlim olan kalp demektir. Allah her kula bir kalp vermiştir ve o kalpte de kendisinininkinden daha ziyade bir sevgi istemez.

Peygamber efendimiz (sav); “Kişi sevdiği ile birlikte- dir.” buyuruyor. Artık kendine sor, kalbinde en fazla neyin sevgisi var, kimin sevgisi var.

Allah bizleri İslâmi şuurla şuurlandırın. Cenâb-ı Hakk sohbetimizi kabul eylesin. Cenâb-ı Hakk tesirini ihsan eylesin.

DİPNOT:

- 1- Bakara, 2/165.
- 2- Tirmizi, Zühd, 57.
- 3- Tevbe, 9/24.
- 4- Tevbe, 9/67.
- 5- Araf, 7/51.
- 6- Furkan, 25/43.
- 7- Şuarâ, 26/87-91.

KAYNAK:

Bu makale Hâfız Mustafa Efendi hazretlerinin Hakk’a Giden Yolda Yürüme-2 adlı eserinden derlenmiştir.

Kur'an-ı Kerim

Yaşayan Bizlere Gönderildi

Değerli Kardeşlerim, Kıymetli Müslümanlar...

Yüce Allah-zü'l-Celâl ve'l-Kemâl-hazretleri, Kuran-ı Kerim'i biz dirilere yani arz üzerinde hayatını sürdüren, yaşayanlara göndermiştir. O yüzden hala nefes alıp veren kimseler olarak bizler Kuran-ı Kerim'i doğru anlamak, yaşamak ve faydalanmak zorundayız.

Buna karşılık ne yazık ki İslam âleminde, Ümmet-i Muhammed de hâkim olan yanlış bir anlayış var. Sanki Kur'an bizlere değil de ölmüşlerimize gönderilmiş gibi anlaşılıyor. Kur'an-ı öğrenen ve okumaya başlayan bizler kabirlere koşuyor, orada okumak istiyoruz. Bunun yanlışlığını yıllardan beridir her ne kadar hocalarımız sohbetlerinde anlatmaya çalışsalar da toplum da bu yanlış anlayış maalesef azalmıyor. Tam tersine artarak devam ediyor.

Peki ölülerimizin arkasından Kur'an okunmaz mı? Kabirlere Kur'an okunmaz mı? Tabii ki okunur. Söylemek istediğimiz şey çok farklı. Kur'an sadece ölülere inmiş bir ilâhi mesaj değildir. Bu şekildeki anlayış ve algı yanlış. Böyle bir yanlış anlayış bugüne kadar bizi Kur'an'dan uzak tuttu, bizi Kur'an'a yabancılaştırdı. Kendi kitabımıza yabancı kaldık. Kur'an bize gönderilmiş bir kitap, biz Müslümanların kitabı ama muhtevası, gayesi, mesajından ne yazık ki bi-haberiz.

Bu neye benziyor? Kullanıldığında şifa veren çok faydalı bir ilaç yahut bir yiyecek var. Bunu kendin yemen ve kullanman gerekiyor. Fakat aç ve ihtiyacın olduğun halde, kendin tüketmen gerekirken başkalarının ihtiyacı olduğunu düşünüp saçıp, savuruyorsun. Halbuki Kur'an biz kullar için bir ilaç, şifa kaynağı ve çözüm rehberidir. Kur'an'a ihtiyacın var, tedavin Kur'an'da yazılı.

Kur'an hayatta olan, yaşayan insanlara Allah (cc) tarafından gönderilmiş bir kitaptır. Bunu böyle anlar ve bilinçlenirsek Kur'an'a, dinimize olan merakımızda bu ölçüde artar. Kendi kendimize deriz ki; **biz yaşayanlara gönderilen bu Kuran'da Allah (cc) ne emrediyor? Ne istiyor bizden Rabbimiz?** Ama Kur'an-ı bu şekilde anlayamazsak o zaman İslâm emanetini doğru bir şekilde üstlenememiş oluruz.

Yüce Rabbimiz Kur'an-ı bizlere göndererek hayatımızın ilâhi nizam ile şekillenmesini istiyor. Çünkü Kur'an nazil olmadan önceki insanların hayatına baktığımız zaman, onların ne durumda olduklarını görüyoruz. Kur'an geldikten sonra yeryüzündeki insanların yaşantısında bir toparlanma olmuştur. Kur'an nizamı yeryüzüne hâkim kıldıkça, Kur'an hükmettikçe yaşayanların dilinde okudukça, tatbik edildikçe o delalet ve cehalet ortadan kalktı. İnsanların ihtiyaç duyduğu o manevi reçete tatbik edildikçe hastalıklar ortadan kalktı. **Böyle olmadı mı?**

Kur'an bir zamandır insan hayatına ve yaşam şekline karşı reçete olma durumundan çıkarıldı ve yabancılaştırıldı. **Kime karşı?** Müslüman olduğunu ifade eden, Müslüman bir nesilden gelen, Kur'an'ın nizâmı ile yaşamını sürdürmeye çalışan Müslümana karşı. **Peki Kur'an Müslümana niçin indi?**

Kur'an, cahiliye dönemindeki hatalı, yanlış anlayışlara tekrar dönülmesin diye indirildi. Cahiliye döneminden insanlar her daim kurtulsun diye, cehaletten arınıp Zât-ı ilâhiyye'nin ilminden feyizlensin diye, birbirini asmasın, kesmesin diye, hiç günahı olmayan çocuklar diri diri gömülmesin diye, kız çocuklarını ve kadınlar eşya, meta gibi görülp satılmasın diye, faize bulaşılmasın, faizde yok olunmasın diye, adalet hükümsün diye, Allah'ın varlığı, birliği kabul edilsin, Allah'ın hükmü yürüsün,

insanların birbirinin üzerindeki tahakkümü, vesayeti kalsın diye gönderildi. Âlemlerin tek sahibi olan Allah'ın (cc) hükümleri geçerli olsun diye Kur'an nâzil oldu. Kuran'ı uygulayan toplumlarda bahsedilen bu cehalet sistemi azaldı ve yok oldu.

Allah, (c.c) bütün emirlerini içerisinde topladığı, cem ettiği bir kitap olarak Kur'an-ı Kerim'i bizlere göndermiş ve yapmamızı istemediği fiillerimizi yasaklamıştır. Kur'an-ı okumaya başladığımızda Bakara suresinin başında; **"Ellezîne yû'minûne bi'l-gaybi ve yükîmûne-salâte ve mimmâ razeknâhum yun-fikûn"** ayetleri ile karşılaşırız. Bu ayetin manası nedir? **"O kimseler ki gaybe inanırlar, namazı dosdoğru kılarlar, kendilerine rızık olarak verdiğimizden de Allah yolunda harcarlar."** Şimdi Allah'ın bu ayetini sen topraktaki meftâya oku bakalım. Bu ayetin hiçbir

kısmı ölmüş bir kimseyi ilgilen-dirmiyor ki. Namaz kılamaz. Kılmamışsa eğer şimdiden sonra kıma şansıda yok. Kendisin verilen rızıktan tasadduk etme şansı yok. Gayba iman et emri de artık onun için geçerli değil. Çünkü kendisi gayb olmuş. İşte bizler yaşayan insanlara emredilen bu emirleri gidiyoruz toprak altındaki mü'minlere okuyoruz.

Hocam! Kuran'ın Rahmeti ve bereketi var ondan dolayı okuyoruz diyorsak Evet. Tabi ki dua edeceğiz, Kur'an okuyacağız ancak asıl olan, okuduğumuz Kur'an'ı anlayabilmek ve yaşayabilmek. Dâr-ı Bekâ daki geçmişlerimize de dua edeceğiz. Ne diyeceğiz; **"Ya Rabbi okumuş olduğumuz bu Kur'an'ın sevabından onları da hissedar et. Ya Rabbi, burada sen Kur'an'ında merhametinden bahsediyorsun, geçmişlerimize merhamet et!"** diyeceğiz.

Toprağın altındakilerin buna ihtiyacı var. Allah kabul eder inşallah ümidiyle bunu yapacağız.

Böyle dediğimiz zamanda bu seferde diğer uca savruluyoruz. **Nedir savrulduğumuz kısım?** Geçmişte vefat etmiş kimselerin kabirlerinde Kur'an okunmaz noktasına geliyoruz. Bu sefer kabirlerimize, türbelere, Allah dostlarının kabirlerine bırakın Allah dostlarının kabirlerini Peygamberimiz Hz. Muhammed Mustafa'nın (sav) kabrine dahi kendimizi yabancılaştırıyoruz. Umreye yahut Hacca gidenlerden bazıları şahit olmuştur. Orada Peygamber Efendimiz'in (sav) kabrinin karşısında geçip birkaç ayet okumaya yahut dua etmeye yeltendiğinizde hemen müdahale edilmektedir.

Yüce Rabbimiz takva yolunda samimi ihlaslı bir şekilde Kur'an'ına sarılmamızı istiyor. Kur'an'a bu şekilde sarıldığımız zaman bizi alıp sahibine götürecektir. Biz Kur'an'a sarıldığımız sürece bu ilahi mesaj millet olarak bize sahip çıkacak, devlet olarak sahip çıkacak, ümmet olarak sahip çıkacak. Geçmişte asırlarca bunun örnekleri gördük. Kur'an'a sahip çıkan toplumları Allah (cc) âbâd etti. Bütün dünyayı kendilerine hizmet ettirdi. Hiç vakit kaybetmeden toplum olarak Kur'an'ın nizâmına dönmemiz lazım. Kur'an'a yönümüzü çevirmemiz lazım. Hayatımızın her yönü, her sokağı, her caddesinin sonu Kur'an'a çıkması lazım.

Allah'ım! Kur'an'ından bizleri ayırma yarabbi. Kur'an'ın adaletini bizlere nasip et. Kur'an hükmünü bizlere gönder yarabbi. Geçmişteki ecdadımız, atalarımız, dedelerimiz, büyüklerimiz gibi Kur'an-ı kendine rehber edinenlerden olabilmeyi bizlere nasip eyle yarabbi. Bu toplumu bu milleti Kur'an'ın ile pâyidar eyle yarabbi. Geçmişte olduğu gibi Kur'an'ına hizmet etmeyi bu topluma, bu millete, bu devlete nasip et yarabbi. Kur'an'dan uzaklaşmış yolunuzu izini kaybetmiş olanlardan etme yarabbi.

KAYGILI ÇAĞDAŞ
DÜNYANIN BİZLERE
UNUTTURDUĞU
KAYIP BİR KAVRAM

“HAYRET”

Kaygı ve korkunun hâkim olduğu bir çağda yaşıyoruz. Modern hayatın bize dayatmış olduğu kaygı ve korku adeta benlik ve ruhumuzu sarmış durumdadır. Bu kaygı ve korku varoluşsal (**nereden gelip, nereye gideceğimiz ve sonumuzun ne olacağına v.s. ilişkin değil**) bir kaygı ve korku olmaktan öte, aksine sadece maddî ve dünyevî (**sekülerizm ve materyalizmin etkisiyle**) olana endeksli bir mâhiyettir. Bu durum ise iç dünyamızda çok ciddi bir sapma, sarsıntı ve buhrana sebebiyet vermiş bulunmaktadır.

Bu sapma esasında **-Sosyolojik bir kavramla ifade edersek-** insanınlğın hem kendisine hem de var olana (**kainata/kosmosa**) yabancılaşması anlamına da gelmektedir.

İnsanın hem kendisine, diğer bir ifadeyle, varlığının hikmetine yabancılaşması hem de içinde bulunduğu evrene yabancılaşması netice itibariyle **"Yaratıcısı"** na (Allah'a) karşı bigâne kalmasına sebebiyet vermiştir. Varlığın tek ve yegâne kaynağı ve sebebi unutulunca; insanın hem varoluş gayesini unutması hem de dünyadaki vazifesini unutması ve buna ihanet etmesi kaçınılmaz olmaktadır. Çağdaş insanın yaşadığı buhran ve sıkıntının kaynaklarından biri de işte bu yabancılaşmanın derinliklerinde yatmaktadır.

Buradan hareketle, bu sapma ve buhrana bir alternatif perspektif olarak şuna dikkat çekilebilir: İslâm düşünce geleneğinde tasavvuf âlimlerinin varlık ve onun bir yaratıcıya delâtinden hareketle; -zira Arapça'da **"âlem"** kavramı bir yaratıcıya işaret eden şey anlamında da kullanılmaktadır- Allah'ın fiilleri ve sıfatları hakkında düşünmeye sevk eden bir kavram geliştirdiklerini ve bu kavrama önemli bir anlam yüklediklerini görüyoruz. Bu kavram onların hem yaratıcı ile hem de yaratılan ile sürekli ve kopmaz bir organik bağ kurmasını sağlamıştır.

Bu kavram sözlükte **"hedeflenen yolu kaybetmek, şaşırarak ve bir konu hakkında kafası karışmış olmak"**¹ anlamına gelirken istilahta ise Allah'a ve var olanların kaynağına yönelik bir hayret ve şaşkınlığı ifade etmektedir.² Burada dikkat çeken husus ise Tasavvuf âlimlerinin bu kelimeye sözlük kullanımının ötesinde işlevsel ve anlamlı bir mana yüklemeleridir.

Tasavvufta **"hayret"**, Allah'ın kâinat ve kainatta yaratmış olduğu varlıkların intizamı karşısında hissedilen şaşkınlık veya Allah'ın yaratıcılığına, sanatına ve hikmetine karşı içe doğan duyguların son derecesi manasında kullanılır.³

Bu hayret ve şaşkınlık bilinçli ve kasdî bir yönelim olduğundan kendi içinde sürekli bir sorgulamayı ve ayık (agâh) olmayı gerektirmektedir. Zira var olanların bütünü, kör bir tesadüfün ve şansın eseri olmadığı, aksine kendisini yaratan bilinçli ve aşkın bir varlığa delâlet etmektedir.

İşte bu **"hayret"** kavramı aslında tam olarak bizi şu soruyu sormaya sevk etmektedir: **"Bu değirmenin suyu nereden geliyor?"** Bu âlemin yaratıcı kimdir? veya bu evren ve içindeki düzen nereden geldi? Maddi dünyada her şeyin bir sebebi ve müessiri varken bu muhteşem sistemin ve yapının nasıl olur da bir yaratıcısı olmaz?

Böylece genel de İslâm âlimleri özelde ise Tasavvuf âlimleri evrenin ve insanın yokluktan (**adem**) varlığa çıktığını,⁴ insanın bir çok fiilî ve potansiyet yetenek ile mücehhez kılındığını⁵ ve yaşantısını kolaylaştıracak sayılamayacak kadar nimet ile desteklendiğini⁶ bütün bunların boşuna ve gereksiz olmadığını⁷ aklî ve naklî delillerle göstermeye çalışmışlardır. Bütün bunların bir gayeye matuf olduğu dolayısıyla boş şeyler olmadığı kanıtlamaya çalışmışlardır.

Bundan dolayı bu evrene/âleme yönelik olan bu sorgulanma, bizi yolumuzu kabetmeye ve şaşımaya değil, aksine bunlardan hareketle Allah'ın yaratmış olduğu evren ve içindeki sayısız şeyelere karşı bir "hayret"e ulaştırır. Bu hayret aynı şekilde, Allah'ın âlemi yaratmasındaki kudretine, yaratmasına ve iradesine yani ilâhî sıfatlarına, fiillerine yöneliktir.

İnsan bu hayret ile Allah karşısında kendi aczini, noksanlığını ve zaafını hissederek; Allah'a karşı olan saygısının ve sorumluluğunun bilincine erişir. Ayrıca hayretin bilincinde olan kimseler kesinlikle Allah'ın varlığı hususunda hayrete düşmezler çünkü bu aslında küfür ve şirktir.

Asıl hayret, Allah'ın sıfatlarına fiillerine ilişkin olur ki bu zaten "marifet" diye zikredilir. Hakikatte hayret bilincine ulaşan kimsede O'nun varlığından şüphe duymaz.⁸

Kuşeyrî'nin *er-Risâle*'sinde, Kelâbâzî'nin ise *et-Tearruf*'nda nakl etmiş oldukları ibareler tasavvuf âlimlerinin hayret kavramını nasıl kullandıklarını ve ne anladıklarını ortaya koymaktadır:

Zünnûn el-Mısrî, "Allah'ı en iyi bilen kimsenin O'nun hakkında en fazla hayret eden kimse" olduğunu ifade etmiştir.⁹ Cüneyd-i Bağdâdî ise "Düşüncenin ulaşabildiği en ileri ve son noktanın hayret" olduğunu söylemiştir.¹⁰

Benzer biçimde Zünnûn el-Mısrî'ye ârif kimsenin erişeceği ilk derecenin ne olduğunu sorulduğunda: "ilk derece 'hayret' sonra 'Allah'a karşı fakrı izhâr etmek' sonra 'Allah ile bağları sağlamlaştırmak' ve son derecenin ise yine 'hayret'" olduğunu bildirmiştir.¹¹ Bazı tasavvuf âlimleri ise hayreti "Allah'ı en iyi bilen kimse, hayret bakımından en kuvvetli olan kimsedir" şeklinde tanımlamışlardır.¹² Sehl et-Tüsterî ise "Mârifetin son noktası hayrettir" derken aslında aynı noktaya temas etmiştir.¹³

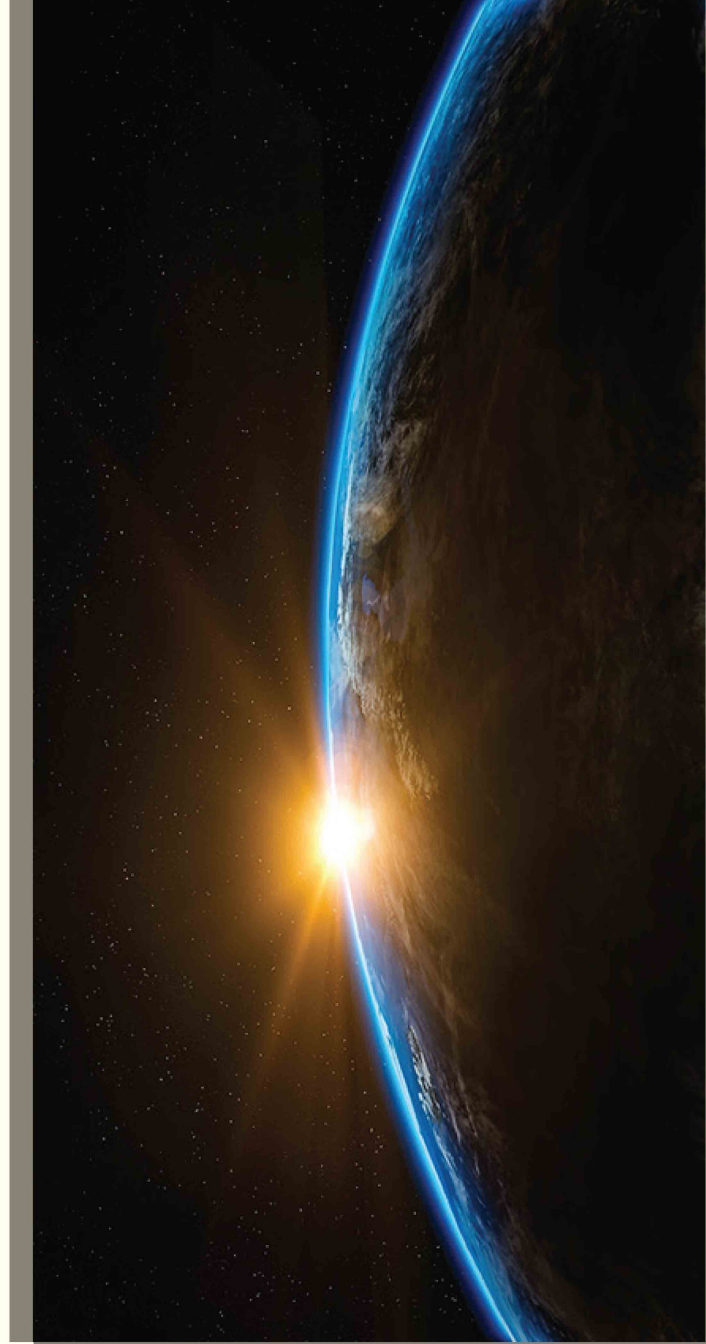
Allah'ın muhtelif ve sonsuz tecellilerini müşâhade eden tasavvuf ehlinin hayretlerini mısralarla ifade etmeye çalıştıklarını da görmekteyiz. Özellikle hayret hakkında düşüncelerini ve yaşadıkları duygulanımı ifade etmek için birçok menkıbeler nakletmişlerdir. Bunların başında Feridüddin Attâr gelmektedir. o, Mantıku't-tayr adlı eserinde yedi vadinin altıncısı olarak "hayret"i tasvir etmiştir.¹⁴

Dipnot:

1. İbn Manzûr, Lisânu'l-Arab, 3. Baskı, Beyrût: Dâru Sâdır, 1997, 3/94; Ebû Bekir er-Râzî, Muhtârü's-Sihâh, thk. Mahmût Hâtr, 2. Baskı. Beyrût: Mektebetu Lübnân Nâşirûn, 1415/1995.
2. Kâşânî. Mu'cemu İstilahâtî's-Süfiyye. Thk. Abdu'l-Âl Şâhîn. Kâhire: Dâru'l-Menâr, 1413/1992, s. 375; Cebeciođlu, Ethem. Tasavvuf Terimleri ve Deyimleri Sözlüğü. 6. Baskı. Ankara: Otto Yayınları, 2014, s. 202.
3. Erhan, Yetik. "Hayret" DİA. İstanbul: TDV Yayınları, 1998, 17: 60; Fatma Kopuz Çetinkaya, "Feridüddin Attâr'ın Muhtarnâme'si ve Hayret Makamı", Nüsha: Şarkiyat Araştırmaları Dergisi, (2/43): 2016,, s. 170.
4. "Gerçek şu ki, insanın üzerinden, daha kendisi anılmaya değer bir şey değilken, uzun zamanlardan (dehr) bir süre gelip-geçti." İnsan, 76/1;
5. "Ona iki göz, bir dil, iki dudak vermedik mi? Ve ona iki yolu göstermedik mi? " Beled, 90/7-10; "onra da ona iyilik ve kötülük kabiliyeti verene and olsun ki" Şems, 91/8.
6. "Ve Allah nimetlerini saymaya kalkışsanız imkan yok, sayamazsınız; şüphe yok ki Allah, suçları örter, rahimdir." Nahl, 16/18; "Ayrıca O, göklerde ve yerde ne varsa hepsini kendinden bir lutuf olarak emrinize vermiştir. Bütün bunlarda düşünenler için işaretler vardır." Câsiye, 45/13; Nahl, 16/12; İbraâhim, 14/33.
7. "[Ey inanlar şunu bilin ki,] gökleri ve yeri ve bu ikisi arasında var olan hiçbir şeyi bir oyun, bir eğlence olarak yaratmadık." Enbiya, 21/16; "Göğü, yeri ve ikisi arasındakileri boş yere yaratmadık. Bu, inkâr edenlerin zannıdır. Vay o inkâr edenlerin ateşteki haline!" Sa'd, 38/27; "Sizi sırf boş yere yarattığımızı ve sizin artık huzurumuza geri getirilmeyeceğinizi mi sandınız?" Mü'minûn, 23/115; "İnsan, kendisinin başıboş bırakılacağını mı zanneder?" Kıyâmet, 75/32.
8. Hücvürî, Keşfu'l-mahcûb. Thk. İsâd Abdulhâdî el-Kındîl. İskendriyye: Mektebetu'l-İskendriyye, 1394/1974, s. 347.
9. Ebû Bekir el-Kelâbâzî. et-Tearruf lî Mezhebi ehli't-Tasavvuf. Beyrût: Dâru'l-kutubi'l-İlmiyye, 2013. S. 137.
10. Abdulkarîm Kuşeyrî. er-Risâtu'l-Kuşeyriyye. Thk. Abdulhalim Mahmuûd – Mahmûd b. Eş-Şerîf. Kâhire: Dâru'l-Meârid, 1997, 2/463.
11. Kelâbâzî. et-Tearruf, s. 137.
12. Kelâbâzî. et-Tearruf, s. 137.
13. Kuşeyrî. Er-Risâtu'l-Kuşeyriyye, 1/234.
14. Erhan Yetik. "Hayret", 17: 61.

* **Mustafa Borsbuğa** - Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi
Kelâm Araştırma Görevlisi

Hakikat İncisi

Geyikli BABA

Osmanlı Devleti'nin kuruluş devrinde Orhan Gazi döneminin önde gelen isimlerinde bir tanesi olan Geyikli Baba hazretleri 1275-1350 yılları arasında yaşamış önemli gazi-dervişlerden bir tanesidir.

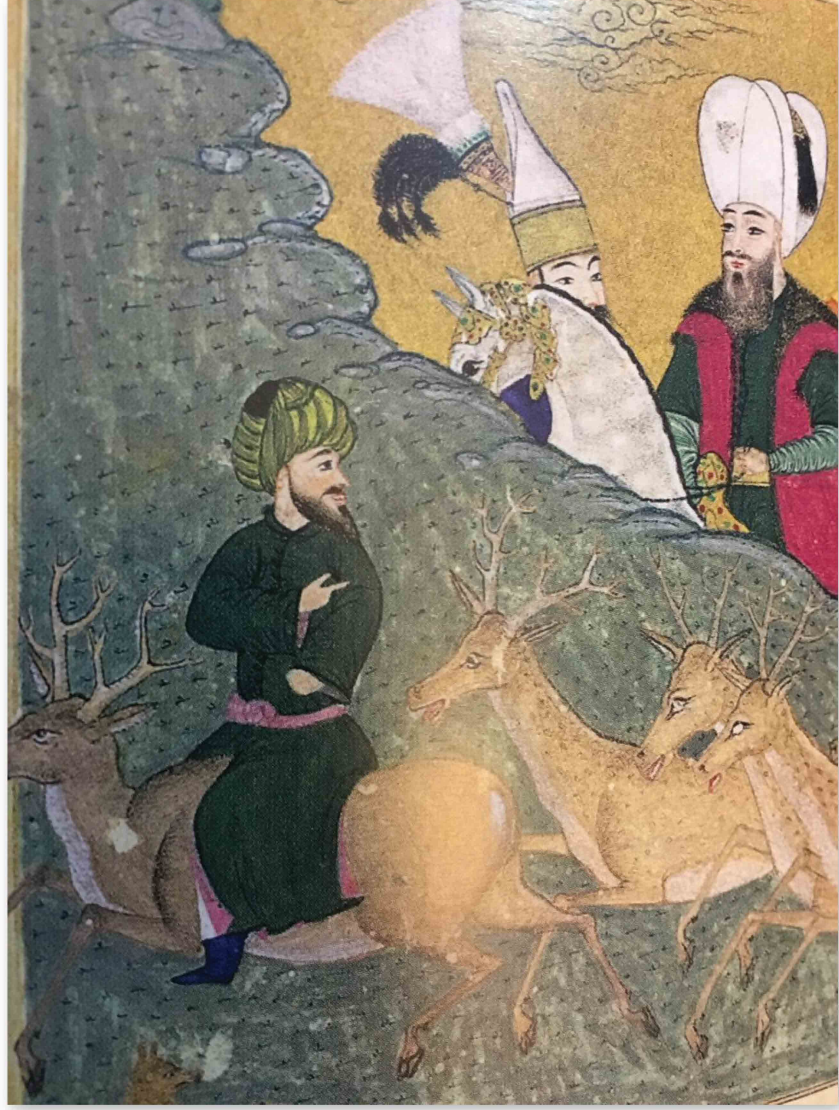

Baba Sultan olarak da bilinen **Geyikli Baba**'nın asıl isminin **Hasan** olduğu rivayet edilmektedir. Çağdaşı olan **Yunus Emre**'nin divanında geçen bir manzume de bu bilgiyi desteklemektedir. **Azerbeycan**'ın "**Hoş**" vilayetinde dünyaya gelmiştir. Dağlarda geyiklerin sırtına binerek dolaştığı veya geyiklerle arasında kurduğu bağ sayesinde onlarla yaşadığı için bu şekilde adlandırılmıştır. **Bursa**'nın fethinde de bir geyiğe binmiş ve elinde altmış okkalık bir kılıç olduğu halde en ön saflarda çarpışmıştır. Tıpkı kendisi gibi dervişleri de onunla beraber geyiklere binerek kalenin fethinde çok büyük gayret sarf etmiştir. **Geyikli Baba Hazretleri**, fetihden sonra **Keşiş Dağı**'nda (**Uludağ**'a) yaşamaya başlamıştır. Buradaki dergâhında kendi halinde yaşamış, beraberindeki dervişlerine Tasavvufî bir yaşantı şeklini öğretmiş ve her bakımdan yardımcı olmaya çalışmıştır.

Bağdat'ta **Geylâni** hazretleri ile sohbeti ve muhabbeti daim olan **Ebu'l Vefâ** (v.1026) hazretlerinin yolundan feyiz alan **Geyikli Baba**, ilim tahsilini **Baba İlyas Horasani**'den tâlim etmiştir. **Orhan Gazi** ile karşılaşması sırasında hükümdarın kendisine kim olduğunu sorması üzerine; "**Baba İlyas müridiyim, Seyyid Ebü'l-Vefâ tarîkendenim**" şeklindeki cevap vermiştir. Bu sebeple **Vefâî-Babaî-Rum** abdallannın başında yer alır. Vefâîyye tarikatına mensup bu şeyhin kendine bağlı kalabalık bir müridler topluluğuna sahip bulunduğu anlaşılmaktadır. Bazı kaynak ve arşiv belgelerinde bunlar "**Geyikli cemaati**" ve "**Geyikli Baba dervişleri**" adıyla zikredilmektedir.

Osmanlı Devleti'nin kurucusu Osman Gazi'nin silah arkadaşı ve aynı zamanda İnegöl fatihi olan Turgut Alp, Geyikli Baba ile çok samimi görüşmektedir, hatta bu zât şeyhin müridi olmuştur. Turgut Alp, dönemin sultanı olan Orhan Gazi'ye kendisinden bahsetmiş bu sebeple Geyikli Baba'nın Orhan Gazi ve onun yakınındaki bazı devlet adamları ile de yakın ilişkiler kurmasına vesile olmuştur.

Geyikli Baba, Bursa'nın fethinden sonra Ulu Dağ'ın eteklerine yerleştiği bir dönemde buradaki dergâhında kendi hâlinde yaşar, gelenlere İslâm'ı öğretir, şehre inmezdi. Diğer taraftan Orhan Gazi ise Bursa'nın fethinde yardıma gelen evliyanın gönlünü almak, onların bereketli dualarına kavuşmak için bir Bursa'da bir imaret yaptırdı. Onları Bursa'ya dâvet etti. Geyikli Baba'nın gelmesini çok istedi ve **"Eğer gelmezse, ben vanp elini öpeyim."** dedi. Geyikli Baba'yı arayıp buldular. Sultanın sözünü arz ettiler ve Bursa'ya davet ettiler. Geyikli Baba bu dâvete icâbet etmediği gibi; **"Sakın Orhan Bey'de gelmesin."** diye haber gönderdi. Bunun üzerinde çevresindeki şaşırان zümrelere ve sultana şu mektubu ulaştırır;

Dervişler basiret ehlidir, ehli kalptir. Yerli yerince de hareket etmeleri zorunludur. Aksi halde istikâmetten inhiraf ederlerse (saparlarsa), duaları makbul olmaz.

Sizlerse, ümmetin emânetçilerisiniz. Bu durumda sizler, serhâd askeri, bizler de duâ askerleriyiz. Zaferler, duâ askerleri ile serhâd askerlerinin müşterek gayretleri neticesinde elde edilir.

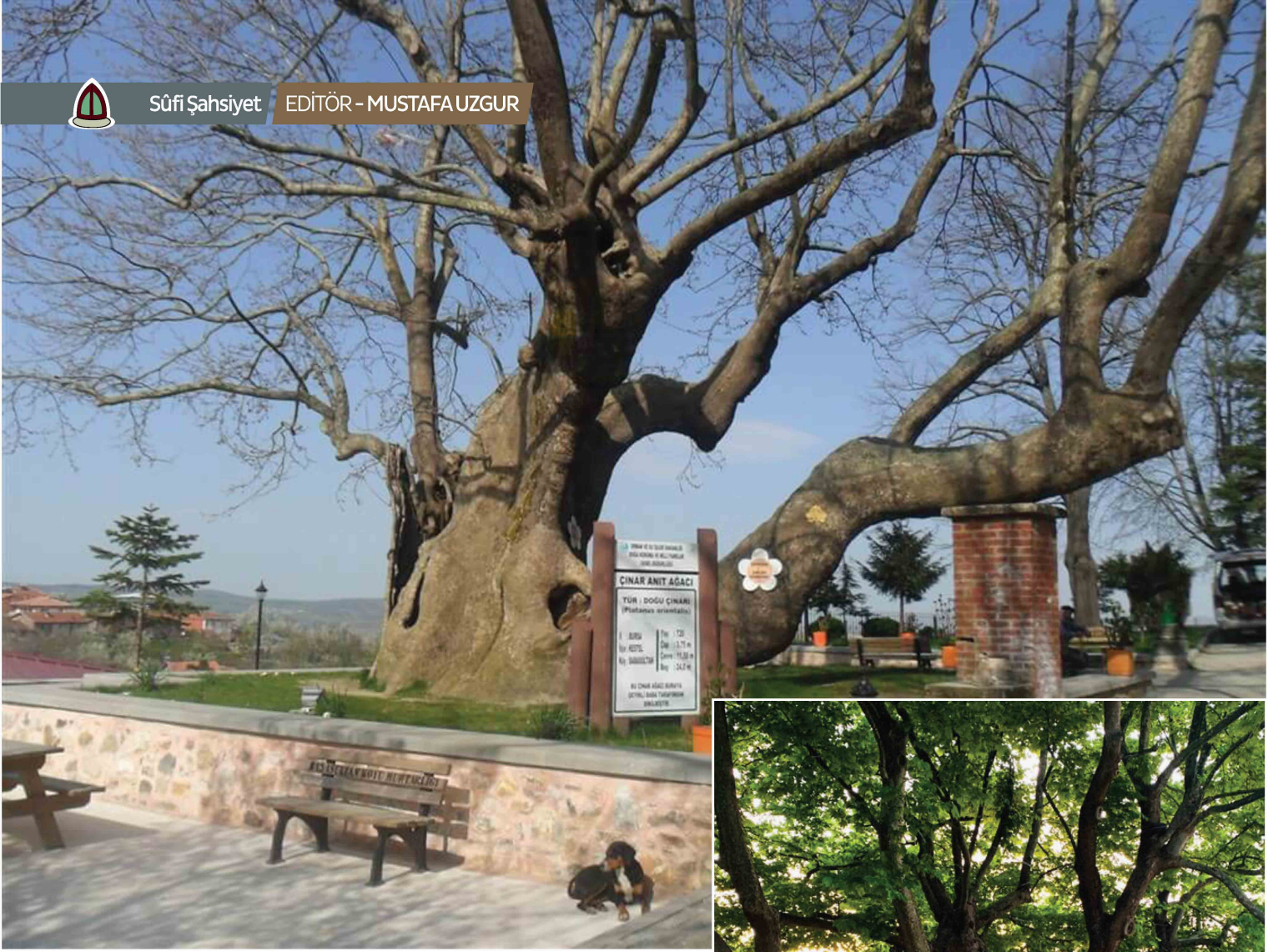
Bu muvaffakiyete ulaşmak istikâmetinde serhâd askerleri, nasıl harp ilmi ve cesaretle teçhiz ediliyorsa; duâ askerlerinin de, dünya meyil ve muhabbetinden uzak tutulmaları zaruridir.

Dolayısıyla korkarım ki, benim sizin yanımıza gelişimle vâkî olması muhtemel olan atıyye (ihşân) ve ikramlar, dervişlerimizin kalplerine dünya muhabbeti sokar ve ukbâ (ahiret) muhabbetini azaltır. Böylece siz de biz de zarar görenlerden oluruz...

Sultânım! Ancak bilirsiniz ki, vakti gelince görüşmemiz mukadder olur inşallah.

"Bâri Orhan Gazi'ye dua et." dediklerinde; "Biz onu hatırımızdan çıkarmıyoruz. Her zaman devletine dua ile meşgulüz. Onun İslâmiyet'e hizmeti sebebiyle, sevgi ve muhabbeti kalbimizde taht kurmuştur." diye haber gönderdi.

Bir zaman sonra Geyikli Baba, dergâhının bahçesinde bulunan bir çınar ağacından bir dal keserek omzuna alır ve bu filiz ile Bursa şehrine girer. Bursa Hisarının içine girerek avlu kapısının içinde toprağa ekmeye başlar. Bu durumu gören askerler haberi sultana hemen iletirler. Orhan Gazi, avluya indiğinde Baba Sultan'ı görür ve tanır. Geyikli Baba, ağacı diktikten sonra doğrulur ve Sultana hitaben;

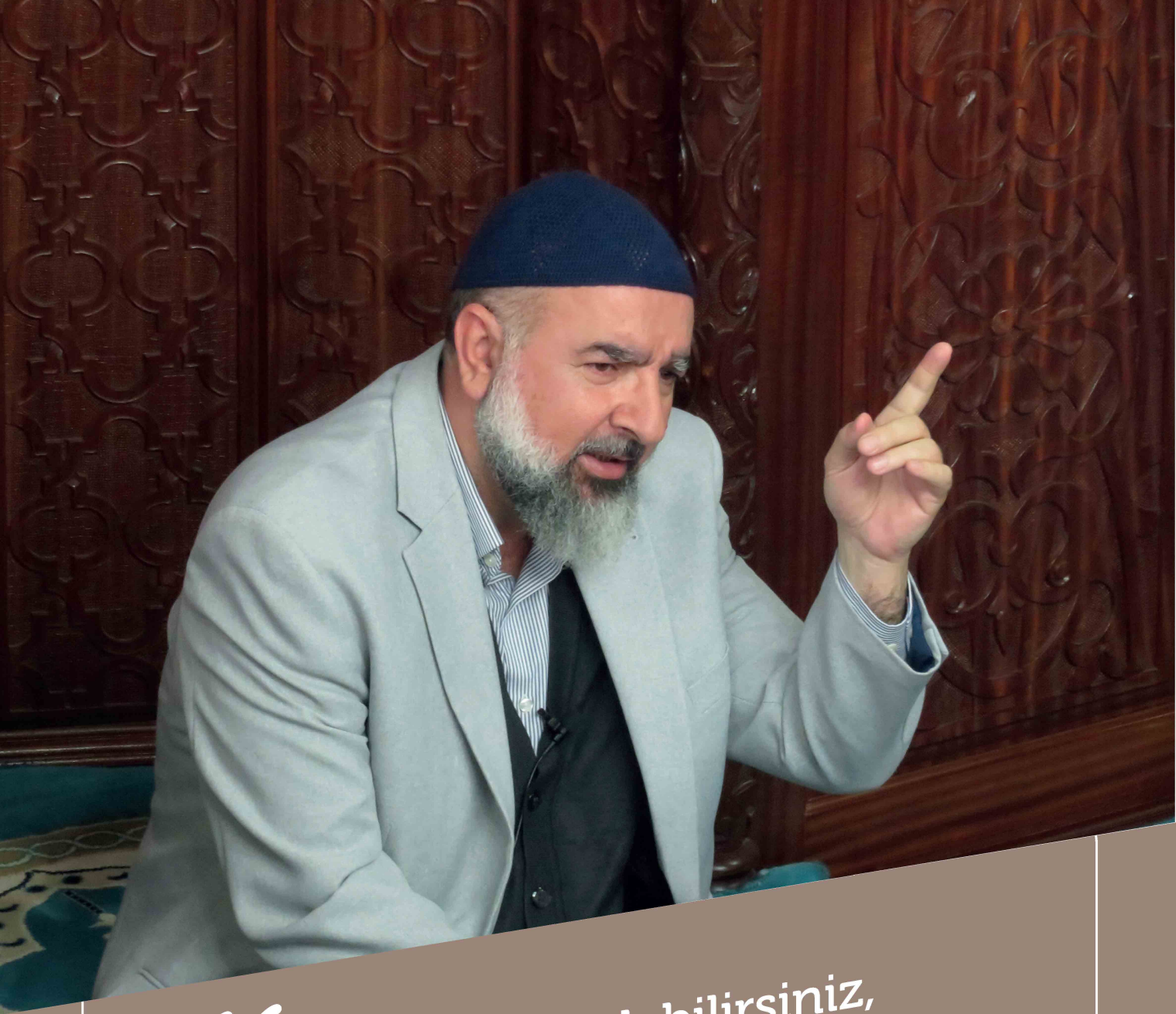
"Bu hatıramız burada kaldığı müddetçe, dervişlerin duası senin ve neslinin üzerindedir. Senin neslin ve devletin bu ağaç gibi kök salacak, dalları çok uzaklara ulaşacak, evlatların din-i İslâm'a çok hizmet edecekler." deyip; "Kökü sabit, dalları ise göktedir." meâlindeki, âyet-i kerîmeyi okudu. Sonra da geldiği gibi gitti. Diktiği bu ağaç ulu bir çınar oldu. O ağacın bugün Bursa'da Hazret-i Üftâde'ye giden Kavaklı Caddede'ki çınar ağacı olduğu söylenmektedir.

Bir zaman sonra Orhan Gazi, Baba Sultan'a iade-i ziyârette bulundu ve kendisine; "İnegöl ve çevresi senin tasarrufunda olsun." sözlerini söyledi. Geyikli Baba ise; "Mülk ve mal Cenab-ı Hakk'ındır; ehline verir, biz onun ehli değiliz. Mal, mülk ve sebeplere meyletmek, emir ve

sultanlara gerektir. Bizim gibi fakara kısmına, Allah adamlarına yakışmaz." diye cevap verdi. Padişahın ısrarı neticesinde, kendisine hibe edilen toprakları az bir bölümünü seçerek dervişlere odunluk ve avlu kabul edip, Sultan'ın gönlünü aldı.

Geyikli Baba'nın türbesi, Bursa'nın Gürsu ilçesine bağlı Babasultan köyündeki külliye içindedir. Türbenin yanındaki caminin avlusunda bulunan ulu çınarın Bursa'daki sarayın kapısında mevcut çınarla aynı zamanda dikildiğine inanılır. Her sene bu köyde düzenlenen şenlikler ile Geyikli Baba'nın hâtrası yaşatılmaktadır.

“ Fikir sahibi olabilirsiniz,
lakin hüküm sahibi
ALLAH'tır. ”

— * * * * —
Kâmil UZGÜR Hocaefendi

Zihin Dünyamız ve Kavramlarımız

Fertlerin ve toplumların yozlaşmasında veya kemâle erişmelerinde en temel etken hiç şüphesiz zihindir.

Çünkü zihin insanın, bilgiyi veya tecrübeyi kavramlaştıran melekesidir. Dolayısıyla hem fertlerin hem de toplumların kimliklerinin oluşmasında etkili bir role sahiptir.

Tarihte kavramlardaki tekâmülün insanın tekâmülünü de sağladığı görülmüştür. Örneğin; **Muasırlarına göre Türklerin İslamlaşmasında Hoca Ahmed Yesevî'yi öne çıkaran nedir?** Tefsir, fıkıh, hadis, usul ilimleri tahsil eden Hoca Ahmed Yesevî her şeyden önce dili İslamlaştırmakla işe başladığı için adeta bir nevi Müslüman zihin inşası gerçekleştirmiştir. Öz Türkçe yazdığı eserlerde İslamca kavramlar kullanmış ve halkın zihin dünyasında bir İslam edebiyatı oluşturmakla işe başlamıştır. Önce zihinlere sonra fikirlere ve nihâyet eylemlere etki etmiştir.

Son dönemde kavramların asıl manalarından uzaklaştırılması, kelimelerin kökenlerinin bilinmiyor oluşu, ithal kelimelerin dilimizi istilası zihin deformasyonunu hızlandırmıştır. Bununla birlikte hakikatli her eşya gibi, zihinler, dilimiz ve kutsal kabul ettiğimiz kavramlar da menfaatlere payanda yapılmış, istismar edilmiştir. Böylelikle zihinlerde var olan algılar ifsat edilmek istenmiştir.

Söz gelimi Allah dostlarında var olduğu kabul edilen olağanüstü irade gücü veya kabul olmaya namzet dua şeklinde zihnimize karşılığını bulan **"himmet"** kelimesi son dönemlerde insanları aldatmak için kullanılan bir argüman olarak algılanmaya başlamıştır. Himmet kelimesinin istismar edildiği bir vakıdır. Ancak söz konusu istismardan dolayı himmet kelimesini yerli yerince kullanmaktan vazgeçmek, istismarcıların hedeflerine ulaşmalarına katkı sağlamak olacaktır.

Başı dışarda gövdesi içerde, sûreti Müslüman sîreti Yahudi bir oluşum suistimal etti diye hizmet, himmet, teberrük, tevessül, mürşid, mürid, cemaat kelimelerini kullanmaktan geri durmamalıyız. Söz gelimi cemaat, **"Allah'ın ipine topluca sarılın"** ayetinin muhtelif tezahürlerini barındıran ve İslam'a hizmet etmeyi hedefleyen Müslüman toplulukları ifade eder.

Mürşid, Kuran'ın salih, sadık, veli diye nitelediği ve Müslümanlara dini yaşamada rehberlik eden irfan ehli kişi demektir. Hizmet, Kuran'ın amel-i salih diye nitelendirdiği ve Müslüman bir ferdin/topluluğun faydasına olan her türlü meşru iş anlamındadır.

Dolayısıyla bu kelimelerin bizim geleneğimizde hürmet uyandırdığı ve güzellikleri ifade etmek için kullanıldığı aşikârdır.

Biz bu kavramları kullanmayı, istismarcıların ve menfaatperestlerin eline bırakırsak bu suistimal cephesi, hedeflerinden en az birine ulaşmış olur. Zira Müslümanların mallarını, evlatlarını, kutsallarını hiçe sayanlar, Müslüman zihinlerin içiğdiş edilmesinden ve kavramlarımızın içlerinin boşaltılmasından da memnuniyet duyacaktır.

Doğru ile yanlış ayırt etme kabiliyeti, bilgisi, fikri olmayanlar toptan red veya toptan kabul hastalığına düçar olurlar. Kolay olan budur çünkü. Ve zayıf kişiler kolayı tercih eder. Müslümanlar olarak güçlü durmamız ve kavramları kendi mecrasında ısrarla kullanmamız, geleneğimizin sağlıklı bir şekilde gelecek nesillere aktarılması noktasında tarihi bir mesuliyet olarak önümüzde durmaktadır.

Anadolu coğrafyasında hayatımızı sürdürürken Anadolu ruhunu, kültürünü ve geleneğini korumak vazifemizdir. Toplumlar bayrakların gölgesinde, bayraklar vatanlarında, vatanlar ise dillerin gölgesinde yaşar. Dilimiz kimliğimizdir. Kaybetmeyelim.

***Hamit Demir**

Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Tasavvuf Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi

UYKU ve UYKU ADABI

Hayatımızın üçte biri uyku ile geçmektedir. Mümin uykunun şuurunda olmalı ve uykuya gafletle dalıp gaflet hâlinde uyanmamalıdır. Uykunun bir dinlenme vakti olduğunu bilip uykudan önce, sonra ve her daim Allah'ı (cc) hatırlamalı.

Kur'an'ı Kerimde uyku ile ilgili ayeti kerimelerde Allah cc şöyle buyurmaktadır.

- O, geceyi size bir örtü, uykuyu istirahat zamanı ve gündüzü de hareket ve çalışma vakti yapandır. (Furkan Suresi:47)
- Geceleyin uyumanız ve gündüzün onun lütfundan istemeniz de O'nun (varlığının ve kudretinin) delillerindedir. Şüphesiz bunda işiten bir toplum için ibretler vardır. (Rûm Suresi: 23)
- O, geceleyin sizi ölü gibi kendinizden geçirip alan (uyutan) ve gündüzün kazandıklarınızı bilen, sonra da belirlenmiş eceliniz tamamlanıncaya kadar gündüzleri sizi tekrar diriltendir (uyandırandır). Sonra dönüşünüz yalnız O'nadır. Sonra O, işlemekte olduklarınızı size haber verecektir. (En'am Suresi:60)
- Allah (ölen) insanların ruhlarnı öldüklerinde, ölmeyenlerinkini de uykularında alır. Ölümüne hükmettiklerinin ruhlarnı tutar, diğerlerini belli bir süreye (ömürlerinin sonuna) kadar bırakır. Şüphesiz bunda düşünen bir toplum için elbette ibretler vardır. (Zümer Suresi: 42)

İlk iki Ayeti kerimede belirtildiği gibi gece insan için uyku ve dinlenme vakti, gündüz ise çalışma ve rızık arama zamanıdır. Son iki ayeti kerimede ise uyku ile ölümün birbirine ne kadar benzediği belirtilmektedir. Uykuda ki kişi uyanık hâlinde ki yaptığı işleri yapamaz. Uyuyan kişiyi gören onun ölü olduğunu sanır. O kişinin tekrar uyanması Allah cc elindedir. İnsanlar öldükten sonra nasıl dirileceklerini merak edenler için Rabbimiz uykuda ki insanın nasıl tekrar hayata döndürdüğünü ve bunda ibret almamız gerektiğini belirtmektedir.

Türk dil kurumuna göre uyku:

Dış uyaranlara karşı bilincin, bütünüyle veya bir bölümünün yittiği, tepki gücünün zayıfladığı ve her türlü etkinliğin büyük ölçüde azaldığı dinlenme durumudur.

Uyku, yaşam için olumsuz bir durum olmayıp fizyolojiktir. Zihinsel, bedensel ve ruhsal sağlığımız için çok önemlidir. Günün tüm yorgunluğunu stresini üzerine alan organlarımız ve vücudumuz bu durumun zararlarından kurtulmak için uykuya ihtiyaç duyar.

Uyku-uyanıklığın yaklaşık 25 saatlik bir döngü boyunca otomatik olarak tekrar ettiği görülür. Uyku, beynimizin öğrendiği bilgilerin pekiştirilmesi adına çok önemli bir süreçtir.

Bütün bir geceyi uykuyla geçirmeyip arada bir kalkmanın, insan vücudunun sıhhati için önemli olduğu da tıbben tespit edilmiştir. Uykunun normalden fazla olmasının hiçbir faydası olmadığı gibi, baş ağrıları ve dikkat bozuklukları gibi daha birçok zararları da vardır.

• UYKU SÜRESİ

Uyku süresi yaşla, çevre ve genetik faktörlere bağlı olarak değişmektedir. Yaşa bağımlı süreç; bebeklerde bir yaşa kadar 14-15 saat, 12-35 ay arası çocuklar 12-14 saat, okul öncesi dönemdeki ve 6 yaşındaki çocuklar 11-13 saat, ilkökul çağındaki çocuklar 10-11 saat, ergenlik dönemindeki gençler 7-8 saat, erişkin dönemdeki kişiler için ise 6-7 saattir.

• UYKUNUN FİZYOLOJİSİ

Uyku siklusu kişiden kişiye göre değişen 90-120 dakikalık bir zaman dilimini kapsamaktadır. Bu siklus NREM+ REM şeklinde bir gecede 4-6 kez tekrarlanmaktadır. Uyku hızlı göz hareketlerinin eşlik etmediği NREM ve hızlı göz hareketlerinin olduğu REM döneminden oluşmaktadır. Süre olarak gecenin ilk yarısında NREM uykusu, ikinci yarısında ise REM uykusu ağırlıktadır. Kişi kısa süre uyusa bile bu dönemlerin bittiği zamanda uyandırılrsa daha dinlenmiş ve enerji ile dolmuş şekilde kalkar.

NREM uykusu 4 dönemde oluşur. 1. ve 2. dönemleri yüzeysel uyku olup insanlar kolaylıkla uyandırılabilir. 3 ve 4. dönemleri derin uykudur. 1 ve 2. dönem uykunun işlevi bilinmemektedir. 3 ve 4. dönemlerinde kişiyi uyandırmak daha zordur, eğer kişi bu dönemde uyandırılrsa yorgun ve bitkin bir halde olur. Bu dönemde çocuklarda büyüme hormonu salgılanır, yetişkinlerde ise hücre yenilenmesi ve onarımı olmaktadır.

Genç erişkin bir insanın toplam uykusunun % 5-10'u 1'inci dönemde, %45-60'ı 2'inci dönemde, % 20-25'i 3'üncü-4'üncü dönemde ve % 20-30'u REM döneminde olmaktadır.

Yapılan bilimsel çalışmalara göre REM döneminde, beynimizin gün boyunca aldığı bilgileri **"ayıklama, temizleme ve kaydetme"** işlemi görür. Sağlıklı ve verimli bir öğrenme için zamanında ve yeterli düzeyde bir uyku şarttır. Özellikle REM uykusu, öğrendiğiniz yeni şeylerin uzun süreli kayda geçmesi için önemlidir.

Melatonin hormonu salgılanması güneşin batması yani karanlık ile başlar. Güneş ışığının olmadığı bir ortamda uyumak melatonin hormonunun gereğinden fazla ve uzun süre salgılanmasına sebep olabilir.

Yapılan araştırmalarda melatonin hormonunun fazla salgılanmasının, kişide melankolik duygu bozukluklarına ve depresyona sebep olabildiği ispatlanmıştır. Aynı şekilde tam karanlığın sağlanmadığı ortamlarda uyumak da melatonin hormonunun salgılanmasına engel olacağı için kasların ve organların tam rahatlaması sağlanamadığı için kalitesiz bir uyku gerçekleşiyor.

• UYKU VAKTİ

Akşam 22:00 ile 03:00 arasındaki uyku % 200 verimlidir. Bu saatler arasında 3 saat uyduğunda 6 saat uyumuş gibi olur. Gündüz ise 10:00 ile 13:00 arasındaki uyku %400 verimlidir. Bu saatler arasında yarım saatlik uyku 2 saatlik uykuya karşılık gelir. Dolayısıyla gece 3 saat gündüzde 0,5(yarım) saat uyuyan bir kimse zahiren 3,5 saat uyumuş gibidir. Gerçekten ise toplamda 8 saat uyumuş gibi dinç ve zindedir. Hiçbir uykusuzlukta hissetmez.

• UYKU BOZUKLUKLARI

Her sabah dinlenmiş, enerjiyle dolmuş bir güne başlamayı çok özledik. Modern hayatta gece yarılarna kadar gündüz gibi aydınlatılmış odalarda oturup zihnimizi meşgul edecek işlerle uğraşıp sabahları mahmur bir şekilde uyanıyoruz. Uykumuzu tam olarak almadan işlerimize başlıyor ve hafta sonları uyku açığımızı gidermeye çalışıyoruz. Büyük bir çoğumuz uyku rahatsızlıklarıyla muzdarip, bunların en sık hangileri olduğu ve ne yapılması gerektiğine bakalım:

İnsomnia

Uykuya dalamama veya gece boyunca uykuyu sürdürmede zorlanma olarak tanımlanır. Toplumun üçte birinde mevcut olup. Nedenleri çok çeşitlidir. Detaylı bir inceleme gerekir.

Uyku Apnesi

Uyku sırasında kısa ya da uzun sürelerde solunumun durmasıdır. Kişi uykusunu yeterli kadar alamadığı için yorgun, bitkin ve sabahları baş ağrılarıyla uyanır. Tanısı için uyku laboratuvarında uyku ve solunum kaydının yapılması ve incelenmesi şarttır.

Narkolepsi

Gündüzleri aşırı uyku eğilimi ve kısa süreli uyku ataklarıdır. Uyanıklığın yeterli olmaması nedeniyle konsantrasyon güçlüğü ve bellek sorunları oluşur. Narkolepside uykuya dalma ve sürdürme bozukluğuna da sık rastlanmaktadır.

Narkolepsi teşhisinde klinik semptomlarla birlikte laboratuvar desteğinden yararlanır.

Huzursuz Bacak Sendromu

Uyku ya da istirahat esnasında bacaklarda hissedilen rahatsızlık, huzursuzluk, hareket ettirme ihtiyacı olarak tanımlanır. Tedavisinde kafein alımını kesmenizin, yatmadan önce sıcak bir banyonun veya rahatlama egzersizlerinin faydası olabilir.

Uyku klinikleri özellikle uyku apnesi, narkolepsi ve kalp rahatsızlıklarıyla ilişkili uyku problemlerinin çözümünde faydalıdır.

Eğer uykunuz bir aydan daha uzun süredir bozursa ve sizin günlük işlevlerinizi bozuyorsa bir uyku hastalıkları uzmanı ile görüşmeniz gerekir. Uyku hapları uykusuzluk için tedavi edici değildir. Jet lag, vardiyalı çalışanlarda oluşan uykusuzluk ve akut stres'e bağlı uykusuzluk gibi durumlarda uyku hapları en az üç hafta kullanımlarında faydalı olur.

Uzun süreli uykusuzluk durumlarında baş dönmesi, mide bulantısı, sinirlilik, hafıza kayıpları, halüsinasyon ve dikkat eksikliği meydana gelir. Vücut ısı kontrolü, beslenme ve metabolizma ve düzenleyici diğer sistemlerde bozulmaya yol açar.

• İYİ BİR UYKU İÇİN

Uygunuz gelmeden yatağa girmeyin, her sabah aynı saatte kalkın, öğle yemeğinden sonra kafein almayın, yatak odanızın karanlık, sessiz ve sakın olmasına dikkat edin, uyumadan önce ne aç ne de tok olun, uyumadan önce sizi endişeye sürükleyecek (iş stresi, aklınıza takılan olumsuz düşünceler vb.) durumlardan kaçınınız.

• UYKU ÇEŞİTLERİ

Gece dışında hadisi şeriflerde belirtildiği üzere Gaylule, Kaylule ve Feylule olmak üzere üç çeşit uyku vardır. (bk. Müşkilü'l-Âsâr, Tahavî, 2/13)

Gaylule uykusu: Fecirden itibaren güneş tamamen doğup kerahet vakti çıkıncaya kadar geçen sürede uyumaktır. Bu zamanda uyumak sünnete uygun düşmez. Nitekim, Beyhakî'nin rivayet ettiği bir hadiste "Sabah namazından sonra uyumak rızka manidir." manasındaki bir ifadeye yer verilmiştir. (Beyhakî, el-âdâb, 1/276; Şarani, Levakih-u'l-Envar, s. 295)

Feylule uykusu: İkinci namazından sonra güneş tamamen batıncaya kadar geçen zaman dilimidir. Bu uyku insanda sersemlik meydana getirir.

Bir hadiste Hz. Peygamber (s.a.v)'in şöyle buyurduğu rivayet edilmektedir:

"Kim ikindiden sonra uyur da aklına bir noksanlık arız olursa, ancak kendini kınasın." (Keşfu'l Hafâ, Aclûnî, II, 284; Müsnedü Ebî Ya'la, VIII, 316)

Kaylule uykusu: Arapça kayl masdarından türeyen kaylûle ve kaile "öğle sıcağının şiddetli olduğu gün ortasında uyuma" anlamına gelir.

Peygamberimiz (s.a.v)'in uyku vakti, genellikle yatsı namazından sonra ve sabah namazından önceki zamandır. Eğer imkân varsa öğle namazından sonra bir saat kadar uyurdu. Buna "kaylûle" denir. Bununla ilgili bir hadisi şerifte:

"Gündüzün orucuna sahur yemeği ile, gecenin ibadetine de öğle uykusu ile yardımcı olunuz!" (Hâkim, I, 588) buyurmuş ve bu uykunun daha ziyade gece ibadetine yardımcı olacağını ifade etmiştir.

Hz. Peygamberimiz (s.a.v)'in kaylûleden, "güzel bir âdet" diye söz ettiği (Şirûye b. Şehredâr ed-Deylemî, IV, 266), zaman zaman süt teyzesi Ümmü Harâm veya Enes'in annesi Ümmü Süleym gibi yakınlarının evinde kaylûle yaptığı rivayet edilir (İbn Hacer, XI, 72).

Şu rivâyetler de kaylûle sünnetinin nasıl yapıldığını anlatmaktadır: Zeyd b. Sabit'in kardeşi Yezîd b. Sabit'ten: Bir gün Rasûlullah (s.a.v) ile beraber çıktık. Bakî'a varınca yeni bir kabir gördü ve kime ait olduğunu sordu. "Falanca kadınıdır." dediler. Rasûlullah (s.a.v) onu tanıdı ve "Neden onun cenazesinden bana haber vermediniz?" diye sordu.

Dediler ki: "Sen oruçlu idin ve gündüzün ortasında "kaylûle" yapıyordun. Bu yüzden sana haber vermek istemedik" (İbn Mâce, Cenâiz, 32).

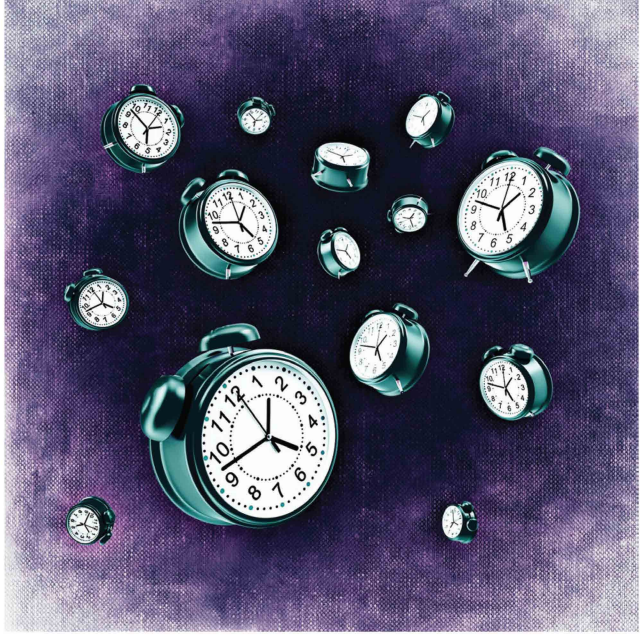
Ebu İshak el-Fezârî'nin Humeyd'den naklettiğine göre, Enes (r.a) şöyle demiştir: "Bizler Cumaya erken davranır, namazdan sonra da "kaylûle" yapardık" (Buhâri, Cuma, 40).

KAYLULE UYKUSUNUN FAYDALARI

Erken yaşlanmayı önler, gün içindeki performansı artırır, hücrelerin onarımını sağlar, kolay kilo vermenize yardımcı olur, hafızayı kuvvetlendirir.

Pek çok Avrupa ve güney Amerika da siesta olarak adlandırılan 12-14 saatleri arasında kaylule uykusu yaygındır.

Büyük şirketlerden bir kısmı çalışanları için öğlen uyku kabinleri yapmıştır. Bu çalışma da eğer çok fazla vaktiniz yoksa 5 dakika dahi size faydalı olabilir. En ideali 30 dakika süren uyku molası sizin ruhen ve bedenen aktif olmanızı ve düşen enerjinizi yeniden kazanmanızı sağlar. Eğer gece yeterli bir şekilde uyuyamadıysanız bir saatlik bir öğlen uykusu, bedensel ve zihinsel olarak yorgunluğunuzu atmanızı sağlar. Öğle uykusunun bir özelliği de, insana birkaç dakika içerisinde derin bir uykuyu yakalama imkânı vermesidir.

• AZ UYUMAK VE GECE İBADETİ

Az uyumak ve seher vakitlerini istiğfâr ve zikirle değerlendirmek sâlihlerin âdetidir. Nitekim âyet-i kerîmede şöyle buyrulur:

"O muttakîler, geceleri pek az uyurlar, seher vakitlerinde de istiğfâra devâm ederlerdi." (Zâriyât Sûresi: 17-18)

Peygamber Efendimiz (s.a.v) geceleri kalkıp Cenâb-ı Hakk'a ibâdet ve tâatte bulunmanın fazîleti hakkında şöyle buyurur:

"Gece ibâdetine dikkat ediniz! Çünkü o sizden önceki sâlih kimselerin âdetidir. Şüphesiz gece ibâdete kalkmak, Allah'a yaklaşmaya vesiledir. (Bu ibâdet) günahlardan alıkoyar, hatalara kefarete olur ve bedenden dertleri giderir." (Tirmizî, Deavât, 101)

“ Allah'ı sevmenin alâmeti, gece uyanık olup ibadet ve tâatte bulunmaktır. Bütün geceyi uyku ile geçirmek, bedene tembellik ve uyuşukluk verdiği gibi ömrü de kısaltır. ”

• UYKU ADABI •

Uykuya dalmadan önce ne yapmak gerektiğiyle ilgili hadisi şeriflere bir bakalım:

Bera bin Azib 'den (ra) rivayetle Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur:

"Yatağına girdiğin zaman, namazdaki gibi abdest al, sonra sağ tarafına uzan ve şöyle de: 'Allah'ım, kendimi sana teslim ettim. Yüzümü sana döndürdüm. İşimi sana teslim ettim. Sırtımı sana dayadım; senden umarak ve senden korkarak. Senden başka sığınacak yer yoktur. İndirdiğin kitabına ve gönderdiğin peygamberlerine iman ettim.' Bunu der de o gece ölürsen, Müslüman olarak ölürsün. Son sözün bunlar olsun." (Buhari, Müslim, Ebu Davud, Tirmizi)

Hz. Ali (r.a) rivayet edildiğine göre Resûlullah (s.a.v) ona ve Hz. Fâtima(r.a)'a buyurdu:

"Yatağına girdiğiniz zaman veya istirahat çekildiğiniz zaman otuz üç defa Allahü ekber, otuz üç defa sübhânallah, otuz dört defa da elhamdülillâh deyiniz." (Buhârî, Farzu'l-humûs 6, Fezâilü ashâbi'n-nebi 9; Müslim, Zikir 80).

Başka bir hadisi şerifte Resûl-i Ekrem(s.a.v) Efendimiz yine buyurmuşlardır ki:

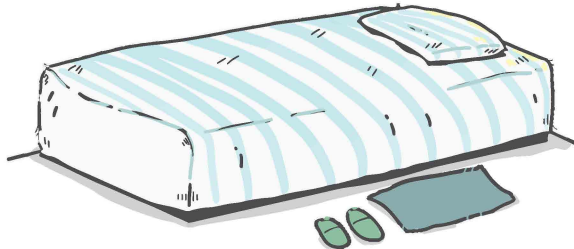
Sizden biriniz uykudan uyandığı zaman şöyle desin:

"Bana ruhumu geri veren, vücûdumu afiyette kılan ve kendisini zikretmeğe müsaade eden, Allah'a hamd olsun." (Nevevi, el-Ezkâr, 21)

İmam Gazâlî (k.s) ise uyku âdabını şöyle sıralamıştır:

Uykudan önce abdest alıp dişleri temizlemek, gece ibadeti için gerekli olan misvak, su gibi şeyleri yanında bulundurmamak, uykudayken ölme ihtimalini göz önüne alarak vasiyetini baş ucuna koymak, günahlardan tövbe edip içinde hiçbir kötülük niyeti taşımadan herkese karşı iyi duygular besleyerek uyumak, Selef'in yolundan gidip çok yumuşak yatakta uyumamak, uyku bastırınca kadar yatmamak, uyumak için kendini zorlamamak, uyku bastırınca da ibadet etmek için bile olsa uyanık durmamak, sağ yanı üzerine kibleye dönerek uyumak, uykudan önce dua ve uygun ayetler okumak, uykuyu bir tür ölüm, uyanmayı da yeniden diriliş bilerek âhireti düşünmek; uyanınca dua okumak, uyumadan önce Allah'ı zikrettiği gibi uyanınca da O'nu anarak güne başlamak.

Konumuzu Özetlersek:

Beden, organlar ve kuvvet için ihtiyaç kadar uyumalı. Fazla uyku bedene yorgunluk verir. Uykuda ölçümümüz Peygamberimiz (s.a.v) sünneti olması gerekir.

Resulullah (s.a.v): ihtiyaçtan fazla veya az uyumazdı. Bunu en mükemmel şekilde yapardı. Yatacağı zaman midasını yiyecek ve içeceklerle doldurmazdı. Yanını tam olarak yere yapıştırmaz, yüksek yataklar edinmezdi. O'nun, içi lifle dolu bir yatağı vardı. Yastığa yaslanır ve zaman zaman elini yanağının altına koyardı. "İhlas, Felak ve Nas" surelerini okur, sonra ellerini cesedinden erişebildiği yerlere sürer ve bunu üç defa tekrarlar.

Peygamberimiz(s.a.v) gecenin başlangıcında uyur, ikinci yansının başında uyanırdı. Kalkar, misvaklanır, abdest alır ve Allah(cc)'in kendisine farz kıldığı namazı kılar. Uykusu geldiği zaman sağ tarafına yatar, gözleri kapıncaya kadar Allah cc zikrederdi.

* **Mustafa Gürbüz**
Ankara-Mamak Aile Sağlığı Merkezi
Aile Hekimi

“ Sözcüklerimizi iki güzel şiirle sonlandıralım:
Ah nice bir uyursun, uyanmaz mısın?
Göçtü kervan kaldık dağlar başında. ”
Yunus Emre (k.s)

“ Uyan ey gözlerim gafletten uyan
Uyan uykusu çok gözlerim uyan ”
Sultan 3.Murat Hz

Sabah horoz öttüğü zaman uyanır. Allah Teala'ya hamd eder, onu tekbir eder, tehlil eder ve ona dua ederdi. Sonra misvak kullanır, abdest alırdı. Namaz için Rabbinin huzuruna dururdu. Sabah namazının iki rekat sünnetini kılar ve belli bir miktar sağ tarafına uzanırdı.

Öğle namazından sonra yarım yada bir saat kaylule uykusuna yatar.

Uykuyla ilgili başka bir hadisi şerifte: "Biriniz uyuduğu zaman şeytan ensesine üç düğüm çalar, her düğümüne der: Önünde uzun bir gece var, uyu der. Eğer uyanır da Allah'ı zikrederse bir düğüm çözülür. Eğer abdest alırsa ikinci düğüm çözülür: eğer namaz kılsa bütün düğümler çözülür. Sabahleyin dinç ve ruhen iyi olarak kalkar. Yoksa ruhen kötü ve tembel olarak kalkar." (Buhari,1142; Müslim, 1816).

Sağlığımızı korumak ve dirençli olmak için ihtiyacımız kadar uyku şart. Resullullah(s.a.v)'in uyku adabına ne kadar uyarsak o kadar dinç ve ruhen iyi oluruz. İşlerimiz ve hayatımız bereketlenir. O'nun sünnetinden uzaklaştığımız zaman Allah'a verdiğimiz sözden uzaklaşıp dünya hayatının geçici heveslerine kendimizi kaplıyoruz. Mümin kendi hâlini merak ediyorsa uykudan uyandıığında ilk düşündüğü ve arzuladığı şeyin ne olduğuna baksın.

Kaynaklar:

Tıbbu'n Nebevi İmam İbn Kayyim El-Cevziyye İhyau Ulumiddin Cilt1:994-996
İslam ansiklopedisi kaylule
İslam ansiklopedisi uyku
Üsve-i Hasene, Erkam yayınları
Niçin uyuruz? Matthew Walker
National geographic dergisi türkiye ağustos 2018
Özgen F. Uyku ve Uyku Bozuklukları
Psikiyatri Dünyası 2001;5:4148
Göztepe Tıp Dergisi 24(1):9-15, 2009
Türk Kardiyol Dern Kardiyovasküler
Hemşirelik Dergisi 2013;4(5): 1-8
<https://www.noroloji.org.tr/menu/98/uyku-bozukluklari>
<https://npistanbul.com/eriskin-psikiyatri/uyku-ve-uyku-bozukluklari>

er-Rakîb

إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا

Ey herşeyi gözetip, kontrolü altında tutan Allah (cc).

“Şüphesiz Allah, sizin üzerinizde gözetleyicidir.” NISÂ, 4/1

Bir şeyi koruyup muhafaza etmek, sakınmak, gözetmek anlamlarında r-k-b (rukûb, rakb) kökünden türemiş olan Rakîb; her şeyi görüp gözetken, hiçbir şeyden bir an bile gâfil olmayan, her şeyi kontrol edip denetleyen anlamlarında kullanılır. Bu anlamlarda rakîb kelimesi; hafız, şehîd, âlim, basîr ve semî gibi kelimelerle ve sıfatlarla ilişkilidir.

Rakîb Kur'an-ı Kerim'de 3 ayette zât-ı ilâhiyye ye (Allah'a) nisbet edilmektedir.¹ Başka bir ayette de hafaza ve kâtibin (yazıcı-koruyucu) meleklerin sıfatı olarak kullanılmaktadır. Son olarak Hz. Şuayb'ın iman etmeyen kavmine hitap ederken kullandığı, **“Gerçekleşecek âkıbeti bekleyin, ben de sizinle birlikte beklemekteyim”** meâlindeki ifadesinde yer almaktadır.

Yüce Rabbimiz bizleri kendisine kul olarak yarattığını ve yarattığı hiçbir kulunu kendi haline bırakmayarak, yoldan sapma ve hata işlemekten korumak için onları daima koruyup, gözetceğini ayetlerinde bizlere bildirir.²

Âlimler rakîb ismine genellikle **“koruyup gözetken”** (hafız) mânası vermişlerdir. Hiçbir şey bunun kapsamı dışına çıkmaz, dolayısıyla Allah'tan gizli kalmaz. O'nun bir an bile gaflet etmesi düşünülmemeyeceğinden gözetim ve kontrolü altında bulunan bir mahlûkun oluşumu, varlığını sürdürmesi veya yok olup ortadan kalkması hususunda herhangi bir aksaklığın meydana gelmesi söz konusu değildir. Allah kullarının bütün hallerini birlikte ve onların nefeslerini saymaktadır.

Âlimler rakîb isminin geniş içeriğinde hakkıyla bilme, türüne göre bilgiye konu teşkil eden şeyi görme veya işitme, onu gözetip koruma unsurlarının bulunduğu dikkat çekerek. Bu açıdan rakîbin âlim, basîr, semî, şehîd, müheymin ve hafız isimlerinin özü olduğunu söylemek mümkündür. Rakîb isminin kuldaki tecellisi, onun bütün davranışlarının sürekli biçimde Allah tarafından gözetlendiğinin bilincini taşımasıdır. Bu çizgi üzerinde yürüyen kul istikametten ayrılmamaya özen gösterir. Rakîb âlim, semî, basîr isimlerinin çizgisinde düşünüldüğü takdirde zâtî, taalluku ve tecelli alanı açısından bakıldığında ise fiilî isim ve sıfatlar grubuna girer.³

Yüce Allah kâinatı her daim gözetip, denetlemesi sonucunda; O'na inanan kullar yaşantılarını düzene ve Allah'ın tanzim ettiği şekle sokabilirler. Bununla beraber mü'minlerin özgüven duygusunu pekiştiren en büyük etken, kendisini sürekli koruduğunu bildiği rakîb olan yaratıcısıdır. Cenâb-ı Hak kullarını denetler ve gözetirken, ilahi yasalarını yeryüzünde işletirken görevlendirdiği bazı melekleri vesile kılar. Ayette; **“İnsan hiçbir söz söylemez ki onun yanında (yaptıklarını) gözetleyen (ve kaydeden) hazır bir melek bulunmasın.”**⁴ buyrulmaktadır.

الرَّقِيبُ

Çeşitli ayet ve hadislerde bu melekler; hafaza, muakkibat, yektübûn, el-metelekkîyân, rakîbun, hâfızîn, kirâmen kâtîbin kelimeleriyle ifade edilmektedir.

Kim Allah'ın emir ve yasakları konusunda mura-kabeye dikkat ederse, Allah'ın ilminin her şeyi yaratmış olması itibarıyla hepsini de kuşattığını bilir. Çünkü onlar yokluk, varlık, zuhur, kabir, yeniden dirilme, hesap alanın-da toplanma hallerinde olacaktır. ⁵

O halde Yüce Allah'ın er-Rakîb isminden en büyük istifâdemiz, O'nun murâkabesi, gözetimi ve dene-timi altında olduğumuzu unutmama sorumluluğunu taşımak olmalıdır. O, bizim bütün yaptıklarımızdan haberdardır. Bu inanç, bizi Rabb'imizle sürekli murâkabe altında olmaya sevk etmelidir. İnsanın murâkabe ile vafedilmesi, Rabb'ine hâlis-muhlis bir kalp ile bağlandığı ve devamlı surette kendisi murâkabe halinde hissettiği zaman bir anlam ifade edecektir. Ne zaman, er-Rakîb ismi hayatımızda bir dönüşümün ve hayırlı bir değişimin yolunu açacaktır. ⁶

Lâ Rakîbe illallah!

DİPNOTLAR:

- 1- Nisâ, 4/1; Mâide, 5/117; Ahzab, 33/52.
- 2- Bakara, 2/21; Kıyamet, 37/75.
- 3- Bekir Topaloğlu, Diyanet vakfî İslam Ansiklopedisi (DİA), Rakîb maddesi, 2007, c.34, s.431.
- 4- Kâf, 50/18.
- 5- Hüseyin Akil, Esmâ-i Hüsnâ şerhi, Hamidullah Ünalın (çev.), İstanbul: Ravza Yayıncılık, 2014, s.472.
- 6- Ramazan Altıntaş, Allah'ın Güzel İsimleri Esmâü'l-Hüsnâ, Nasihat Yayınları, Haziran, 2016, s.209-210.

Perdenin Gerisinden Haberdâr Olan Sahabî **ABDULLAH** **b. Mes'ûd**

İlk Müslümanlardan aynı zamanda Aşere-i Mübeşşere'den biri olan Abdullah b. Mes'ûd (r.a) hazretlerinin ailesi ve İslam'dan önceki hayatıyla ilgili yazılı kaynaklarda yeterli bilgi bulunmamaktadır. Babası Mes'ûd, annesi Ümmü Abdullah'tır. Fakir bir ailenin çocuğu olan İbn Mes'ûd hazretleri çocukluğunda Ukbe b. Ebu Muayt'ın sürülerine çobanlık yapmıştır. İslamiyet'i kabul eden üçüncü şahıs olduğu söylene de bizzat kendisi altıncı Müslüman olmaktan şeref duyduğunu belirtmiştir.

❁ Müslüman oluşunu bizlere söyle anlatıyor:

“Ben Ukbe b. Ebu Muayt’ın koyunlarını güdüyordum. Bir gün Resûlullah ve Ebubekir (r.a) yanımdan geçiyorlardı. Resûlullah (sav) bana yanımda sütümün olup olmadığını sordu. Bende kendisine koyunların bana ait olmadığını söyledim. Resûlullah **yavrulamamış ve süt vermeyen bir koyun var mı? Bana gösterir misin?** buyurdular. Bende gösterdim. Resûlullah Efendimiz koyunu sağmaya başladı. Bu koyunun sütünden Hz. Ebubekir’e içirdi. Sonra da kendisi içti. Daha sonra ben yanına gittim ve **Bunu bana öğretir misin?** dedim. Bunun üzerine Resûlullah Efendimiz başımı okşadı ve **Sen küçük bir öğrencisin. Allah sana rahmet etsin dedi.** Yaşanılan bu hadiseden sonra Müslüman olan İbn Mes’ûd hazretleri yanında çalıştığı İslam’a düşmanlık yapmakta olan Ukbe b. Muayt’ın yanından ayrılmış ve kendisini Resûlullah’ın hizmetine adamıştır. Öyle ki Peygamber Efendimizin evindeki ve dışarıda ki tavrı ve hareketlerini dikkatli bir şekilde izleyip, O’nun uyuduğu ve uyandığı zamanki durumlarını, günlük hal ve hareketlerini en iyi bilen ashab İbn Mes’ûd hazretleri olmuştur.

Peygamber Efendimiz İbn Mes’ûd hazretleri hakkındaki diğer bir müjdesi şu şekildedir;

“Ey Abdullah! Ben seni nehy etmedikçe sen perdeyi kaldırıp benim gizli konuşmalarımı da dinleyebilirsin.”

Hazreti Peygamber bir gün ashabına seslenerek, "Kureyş şimdiye kadar bu Kur'an ın sesli olarak okunduğunu duymadı. Kim bunu onlara duyuracak?" diye hitap edince İbn Mes'ud hazretleri 'Ben' diye öne atılmıştır. Ashab; 'Senin bunu yapman konusunda tedirginiz. Bizi Kureyş'in tavrına karşı koruyacak bir kabileden bir kimsenin okumasını istiyoruz.' demişlerdir. Fakat İbn Mes'ud (r.a) ısrar ederek; 'Beni bırakın muhakkak ki Allah beni koruyacaktır.' sözlerini sarf etmiştir. Ertesi gün kuşluk vaktinde Kabe de Kureyş'in ileri gelenlerinin yanında yüksek sesle Rahman suresini okumaya başlamıştır. Ancak yaptığı bu cesaretli davranışın bedeli ağır olmuştur. İbn Mes'ud hazretleri müşrikler tarafından dövülür. Sahabe onun bu halini görünce; 'İşte biz de senin için bundan korkuyorduk' demişlerdir. Tüm yaralarına rağmen İbn Mes'ud hazretleri;

'Allah'ın düşmanları şimdi ki kadar bana basit görülmemişlerdi. Eğer isterseniz onlara yarın yine aynısını yapayım' demiştir.

İbn Mes'ud, Mekke'de diğer Müslümanlar ile birlikte Habeşistan'a hicrete katılarak yollara duçar olur. Daha sonraki dönemlerde Medine'ye hicret eden gruba da katılmıştır. İbn Mes'ud ve annesi için Mescid-i Nebevî nin arka tarafında kalabilecekleri bir ev yapılmış ve gerekli durumlarda Peygamberin evine girip çıkmasına dahî izin verilmiştir.

Güzel sesli ve bu sesiyle çok hoş Kur'an okuyan İbn Mes'ud hazretlerine Peygamber efendimiz "Kur'an-ı İbn Mes'ud (ümmi abd), Sâlim, Ubey bin Ka'b ve Muaz bin Cebel den öğreniniz." buyurmuşlardır. Bedir savaşında Ebu Cehil'i öldürerek Peygamber efendimize getiren sahabe İbn Mes'ud dur.

Peygamber efendimiz de buna karşılık Ebu Cehil'in kılıcını ona ganimet olarak vermiştir. Aynı zamanda Uhud savaş meydanında ortaya çıkan panikte Hz. Peygamber'in yanından ayrılmayarak O'nu koruyan dört sahabeden birisidir.

❁ Kur'an İlimindeki Yeri

Bütün hayatını Kur'an a adayan İbn Mes'ûd hazretleri Peygamber efendimizin mübarek ağzından bizzat 70 sureyi işitmiş ve ezberlemiştir.¹ Tefsir ilminde de önemli bir yere sahiptir. Kendisi şöyle anlatıyor;

"Allah'a yemin ederim, Allah'ın kitabında hiçbir sure yoktur ki O'nun nerede indiğini en iyi bilen ben olmayayım. Hiçbir ayet yoktur ki niçin indiğini en iyi bilen ben olmayayım. Develerin ulaşabileceği yerde Allah'ın kitabını benden daha iyi bilen birisinin olduğunu bilsem, deveye binip yanına giderdim."

Tefsir ilmindeki metotlardan bir tanesi olan Irak Mektebi'nin temelini atmıştır. Resûlullah efendimiz İbn Mes'ûd hakkında şöyle buyurmuştur;

"Kur'anın nazil olduğu günün heyecanı ile okumak isteyen İbn Ümmü Abd (İbn Mes'ûd) kıraatiyle okusun" ²

Kendisine ait bir Kur'an nüshası olan İbn Mes'ûd hazretleri, Kur'an ın çoğaltılmasına görülen lüzûm üzerene, Hz. Osman ve Zeyd b. Harise başkanlığında oluşturulan Kur'an komisyonunun isteği üzerine nüshasını teslim etmiş, Kur'an'ın çoğaltılma faaliyeti sonrasında ise bu nüsha imha edilmiştir. İbn Mes'ûd hazretlerinin tefsir ve kıraat sahasında yetiştirdiği en meşhur öğrencileri; Hasan-i Basrî , Katade, Ebu Abdurrahman es- Sülemi ve Ebu Amr eş-Şeybânî'dir.

Hadis İlmindeki Yeri

İbn Mes'ud hazretleri Peygambere (sav) yakınlığı sayesinde ondan birçok hadis rivayet etme fırsatına erişmiştir. Ayrıca Hz. Ömer, Hz. Osman, Hz. Ali ve diğer pek çok sahabeler vasıtasıyla da rivayet ettiği hadisler bulunmaktadır. Rivayet ettiği 848 kadar hadisi bizzat Peygamber Efendimiz'in mübarek sesinden dinleyerek rivayet etmiştir. Peygamber efendimizden rivayet ettiği şu hadis-i şerif adeta Müslümanın kimliğinin ne olmasını gerektiğini gözler önüne sermektedir;

"Doğruluğa sarılınız. Şüphesiz ki doğruluk iyiliğe, iyilikte cennete götürür. İnsan doğruyu söyleye söyleye, neticede Allah indinde sıddik mertebesine yazılır. Yalan söylemekten kaçınınız. Çünkü kişi yalan söyleye söyleye neticede Allah katında kezzâb (çok yalancı) olarak yazılır."

Fıkıh İlmindeki Yeri

Fıkıh ilminin metot ve anlayışlarından bir tanesi olan Kûfe mektebinin kurulmasında önemli rol oynamıştır. İbn Mes'ud (r.a) un dışında görüş ve fetvaları, talebeleri tarafından yazıya geçirilen başka bir sahabî yoktur. Irak, Kûfe mektebinin asıl kurucusu olan İbn Mes'ud un iki düşünce tarzı vardır. Bu Irak mektebinin vâsıfını da teşkil eder. **"Nassın bulunmadığı yerde rey ve kıyasa baş vurma"** ilkesi ile **"Sahih olduğu kesin olarak bilinmeyen hadislerin yerine içtihadın tercih edilmesi"** usulleri kendisine aittir. O bu konu hakkında şöyle demiş;

"Sizden hüküm vermek durumunda olan kimse Allah'ın kitabına baksın. Aradığı şey orada yoksa Resülün hükmüne başvursun. Bunların her ikisinde de yoksa; Sâlihlerin hükmettiği ile hüküm versin. Bunların hiçbirinde bir hüküm bulamıyorsa, kendi görüşüne başvursun. Bunu da beceremiyorsa hüküm vermekten vazgeçsin." ³

İbn Mes'ud, Peygamber efendimizden bir an bile ayrılmadığı için gerek ahlak gerekse dini tutum ve davranışlarıyla Peygamber efendimize benzeyen sahabelerden bir tanesidir. Hz. Ömer, İbn Mes'ud un ne kadar değerli bir sahabî olduğunu muallim ve vezir olarak görevlendirdiği Kûfe halkına yazdığı mektupta şu cümle ile belirtmiştir; **"Ben size Abdullah b. Mes'ud u göndermekle sizi nefsim tercih ettim."**

İbn Mes'ud hazretleri hicretin otuz ikinci yılında 64 yaşında Medine de vefat etmiştir.

Allah ondan razı olsun.

DİPNOT

- 1- Buhari, Feza'ilul Kur'an, 8.
- 2- Müsned, I, 26.
- 3- İbn Kayyim, I, 63.

***Abdurrahman Uzgur**
Hâfız Mustafa Uzgur Erkek
Kur'an Kursu Öğreticisi

“ **Şerîat,**
kurallar ve bu kuralları tam
olarak bilmektir.
Tarîkat ise bu kuralları tam
manası ile yaşamak ve
yaşatmak yoludur. ”

— * * * * —

Eş-Şeyh Es-Seyyid
Hacı Hâfız Mustafa UZGUR Hocaefendi

Fütüvvet'İN İNSAN KARAKTERİ ÜZERİNDEKİ TESİRİ

AŞK-I SEVDADIR GIDAMIZ

BAĞRIMIZ MEYDİR BİZİM

ZİKRİMİZ İSM-İ CELÂL

KALBİMİZ HAYY'DIR BİZİM

Fetâ, Arapça köke sahip bir kelimedir. **Fütüvvet** ifadesi de bu kelimedenden türemiştir. Kur'an i bir tabirdir. Farsçada karşılığı **Civanmert**'dir. Türkçede ise **Yiğit** diye tabir edilir.

Fütüvvet, güzel ahlak ile Allah'a adanmışlık halidir. Dostların kusurlarına karşı aflu muamele etme şeklidir. Fetâ; **terk-i terk** yani Allah ile bir olmanın etkisinden kaynaklanan sınırsızlık bir tat alma halidir.

Civanmert ise temiz, asil ve cömert yaratılışlı, âlicenap, mert, yiğit kimse için kullanılır. Allah'ın erleri, gençleri ve kendi yolunda fedakârlık yapanlar anlamındadır.

Fütüvvet, ilâhi ve nebevi bir kültürdür. Bütün Peygamberler semâvi ve rabbâni olan fütüvvet ahlakı ile yaşamışlardır.

Yüce Rabbimiz, Peygamberlere ve O'nlara tabi olan ümmetlerine fütüvvetten kaynaklanan yüksek bir kültür, yüce bir ahlak ve anlayış ihsân etmiştir. Çünkü Peygamberler kendileri için değil insanların ve ümmetlerinin kurtuluşu için yaşamış ve büyük mücâdeleler vermişlerdir. Nebilerin ve Rasûllerin Hakk'ın yolundaki mücadelede gösterdikleri yüksek ahlak ve karakterleri; iman, islâm ve ihsândan kaynaklanan fütüvvet kültürünün ve hayatın temelini teşkil eder.

Hz. Adem'den, Efendimiz (sav) e kadar bütün peygamberler kendilerine Allah'tan gelen Vahy-i İlâhi okyanusunun engin hikmetlerine dalarak kesin bilgiyi ve semâvi kültürden olan fütüvvet incilerini çıkartarak insanlara ilâhi ahlakın nimetlerini sunmuşlardır.

Bundan dolayı bizler "**Fütüvvet Nebevi bir mirastır.**" diyerek geçemeyiz. Bu sözdeki derin manaları tefekkür etmeliyiz. Fevkalade bir tutum sergilemeliyiz ki fütüvvet ahlakı ve karakterinin sırları bizlerde açılsın. Kabiliyet ve kapasitemiz ölçüsünce bu manevi nimetlerden faydalanabilelim. Yoksa derin ve uçsuz bucaksız bu deryadan bir nasip alamayız. Her bir peygamber fütüvvetten bir nevi almıştır. Kur'an bu sıfatları taşıyan peygamberlere "**Fetâ**" demektedir.

İmam Kuşeyri (ra) şöyle demektedir. "**Fetâ ism-i alâmet değil, ism-i kerâmettir.**" Yani yüce Allah, fütüvvetten her bir Peygamberine ayrı ayrı şan, şeref, itibar, vahiy ve ilham vererek yol göstermiştir.

Rivayet edilir ki cennete giden Rasûlullah (sav) buradaki insanların çok sayıda olduğunu görünce, "**İlâhi! Bu kimseler buraya hangi amel ile geldiler?**" nidâsında bulunur. Cenâb-ı Hak cevaben buyurur; "**Rahmet sayesinde Çünkü Allah'ın rahmetine dahil olan herkes buraya girer.**" Civanmertler Allah'a dahil olduklarından, Allah (cc) onları öyle bir yola iletti ki, o yolda halk yoktur. Fütüvvet ehli cennete giden yolda değil, Allah'a giden yoldadır.

Bütün peygamberler hayatlarını ve yollarını fütüvvet ahlakı ve karakteri üzerine tanzim ettikleri gibi, O'nların varisleri olan ehl-i tevhid, meşâyih ve sülûflerde seyr-i sülûklarını fütüvvet karakteri üzerine bina etmişlerdir.

İnsanoğlu genel itibarı ile iki karaktere sahiptir;

-Allah'ın maddi manevi nimetlerine itibar edenler.

-Nimetlerin sahibi yüce yaratıcıyı talep edenler. İşte bu ikinci grup fütüvvet karakterini taşımaktadır.

Eğer insan kalbine kutsiyet âleminde daimî olarak, akıp gelen ilahi ilme ve irfana sahip olmazsa; hangi başarı, görüş ve metotlar insanı sahip olduğu cehalet ve fesattan kurtarıp, yüce bir karaktere ulaştırabilir.

Abdülkâdir Geylânî hazretleri "**Kalbin ameli olmadan diline doladığın dini bilgiler seni Allah'a bir adım bile yaklaştırmaz. Kalbin ameli, sevgi, muhabbet ve aşktır.**" buyurmaktadır. Bir kişinin cehalet zulmetinden kurtulması için kendi özünü bilmesi gerekir. Kendini bilen insan yüksek karaktere, olgun bir akla ve hikmete ulaşır ki bu merteye insâniyet mertebesidir.

Sâfiyet ve fütüvvet karakteri insana her söz, tavır ve işlerinde dengeli ve ölçülü olmayı sağlar. Bu da insanı hakiki beceri ve insaf sahibi yapar. Eğer insan hakiki kültür, ilahi ahlak sahibi olmazsa gerçek beceri ve insaf sahibi olamaz ve insanda da Allah'ın talep ettiği ahlaki düstür zuhûr etmez.

Biz insan olarak beş duyu organıyla zâhir alemine bağlıyız ve bu duyu organlarımızla elde ettiğimiz bilgiler bizim karakterimizi etkisi altına almaktadır. Bunun haricinde bizim iç âlemimizde beş letâifimiz bulunmaktadır. Bunlar; **Kalp, Ruh, Sır, Hafî ve Ahfâ** olarak isimlendirilmiştir. Bu isimlerle de Allah'ın batın isminin taht-ı tasarrufundayız. Bu beş duyu organları ve iç letâifler bizim kabiliyet, karakter ve sâfiyetimizin makamlarıdır. Bu makamlar açılınca insan değerli insan yani Halifetullah oluyor. Fütüvvet yolunda bir iç seyahati yaparak öz ve sâfi karakterin membâna gideriz. Bu membâa akılla, ilimle, hizmetle, ibadetle beraber ancak manevi bir rehberle, mürşidle aşk ve muhabbetle gidelebilir. Bu iç yolculuğu geleneklerden, adetlerden, alışkanlıklardan ve huylardan tamamen sıyrılmadan yapamayız.

İslâm dini, tevhidi ahlakı bizlere yansıtarak Rabbimiz tarafından tesis edilmiştir. Böylece insanı yüksek karaktere ulaştırır. Allahü Teâlâ, Peygamber efendimizi (sav) kendi murâdı ile eğitmiştir. Bu hususta Efendimiz (sav) buyurdu ki; **"Beni rabbim terbiye etti. Ne güzel terbiye etti."** Peygamber Efendimiz de sahabe-i kirâmını bu Rabbanî ahlak ve fütüvvet sıfatları ile terbiye etmiştir. Peygamberin mirasçıları olan ârifler, fütüvvet yolunu gönüllerimize ulaştırarak;

CIVANMERTLİK ÜÇ PINARDAN BESLENEN BİR DENİZDİR;
BİRİNCİSİ, CÖMERTLİK
İKİNCİSİ, ŞEFKAT
ÜÇÜNCÜSÜ, HALKTAN MÜSTAĞNİ OLUP HAKK'A
MUHTAÇ OLMAKTIR.

“Bu kervanda bulunan, ruhları birbirleri ile kaynaşan kimselere ne mutlu!” diyerek ruhani kaynaşma ve birlikten bahsetmişlerdir.

Asırlar önce gönül sultanları, Hak erenleri yaşamlarını sırf bu ahlak ve fazilet üzere bina etmişlerdir. Bizlerinde yaşayıp fazilet sahibi kullar olabilmesi için birtakım öğretileri miras bırakmışlardır. Bu gönül sultanları fütüvvet ve civanmertliğin en yüksek mertebesini izhâr ederek tüm hayatlarını yaşayış ve davranış ahlakı üzere kurmuş ve yol göstermişlerdir. Çünkü bu yol özeldir. Aşk yoludur. Civanmertler Allah’a âşık oldukları için Allah (cc) fütüvvet yolunda onları yürütmüştür.

Kul, yüce Allah’ın tecellisi ile donanıp beşeriyetten kurtulduktan sonra ilâhi sıfatlarla muttasıl olur. Hal böyle olunca o artık yoktur. Hak vardır. Tüm işlerini Hak için yapar ve mahlukâta hizmet eder.

Harakânî Hz. şöyle buyurmuştur; “Herkes sabah kalkar; Âbid ibadetini, Âlim ilmini, Tacirde ticaretini artırmak için çabalar. Ebu’l Hasan ise bir kardeşinin gönlünü mutlu etme derdindedir.”

Tasavvufta Ârifin, fetânın, civanmertliğin diğerkâmlığı budur. Başkalarını mutlu etmek, çile çekmek, sabırlı olmak, her işi Allah (cc) için yapmaktır.

Allah cümlemizi, tam bir fütüvvet ehli ve fetâ olan sultanımız Hâfız Mustafa Efendi hazretlerine layık evlatlar etsin. (Amin).

Pirimiz Geylâni hazretlerinin şu nasihati gönüllerimize emanet olsun. Her bir kelimesi kulağımıza hakikat küpesi olsun. Gözümüzün hakikat perdelelerini aralasin. Şöyle buyurmuşlar;

EY EVLAT! ŞEKLİNİ DEĞİŞTİRME. HAKK-I SEV. ÜZERİNE ÇEŞİTLİ BELA OKLARI BİLE YAĞSA SESİNİ ÇIKARMA. SEVGİ VE MUHABBET HALİNE DEVAM ET. FIRTINA SENİ YERİNDEN KAYDIRMASIN. YAĞAN YAĞMUR SENİ KAÇIRMASIN. ATILAN OKLAR SENİ İNCİTMESİN. İÇİNİ VE DIŞINI HALKIN GİREMEDİĞİ BİR MAKAMA ÇIKAR. FÜTÜVVET MAKAMINA ÇIKAR.

Günler, Aylar, Seneler...

Şubat Ayı neden 28 gündür? Artık yıl nedir?

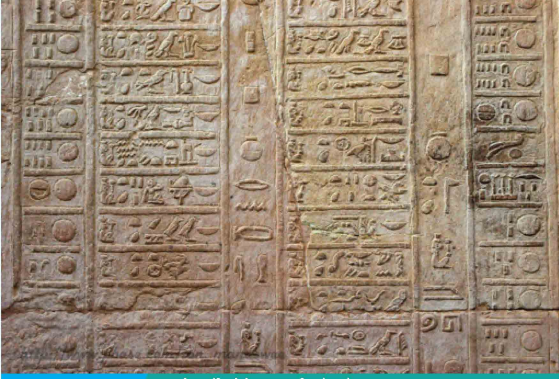
Her yıl Şubat ayının sonlarına gelindiğinde kafalarda bir soru belirir, “**Bu yıl Şubat ayı kaç çekiyordu?**” Sorunun nedeni şubatın diğer aylar gibi sürekli aynı gün sayısına sahip olmaması, 4 yılda bir bu sayının değişmesinden kaynaklanıyor.

Yılın en kısa ayı şubat, bu özelliğinden dolayı halk arasında ‘**küçük ay**’ olarak da bilinir. Kendisine 28 gün barındırması reva görülen bu küçük ay bazı matematiksel ihtiyaçlardan dolayı 4 yılda bir 29 gün sürer. Peki aylar 31 gün ve 30 gün şeklinde sıralanırken Şubat’ ın ne eksiği var da ‘**küçük ay**’ olmaya reva görülmüş? Bu sorunun yanıtını günümüze kadar uzanan takvimlerin belirlendiği dönemlerde aramak gerek.

AYSIZ MEVSİMDEN EN KÜÇÜK AYA DOĞRU

Takvimler, antik medeniyetlerden bu yana kullanılan ve zamanı insan ihtiyaçlarına yönelik parçalara bölen sistemler olarak karşımıza çıkar. Takvimler, sosyal, ticari, dini ya da idari amaçlarla gün organize eder. Özellikle tarıma dayalı toplumlar, yılın hangi günlerinde ne yapmaları gerektiğini takvimlerden yararlanarak planlar.

Tarihte takvimleriyle nam salmış uygarlıkların başında günümüzdeki yıl sistemiyle benzemeyen bir sistem kullanan Mayalar, ay takvimini esas alan ve yılları yaklaşık 354 gün süren Babil uygarlığı ve bilinen ilk güneş takvimini kullanan Mısırlılar geliyor.

Antik Mısır takvimi

Romalıların kullandığı takvimlerde ilginç bir durumla karşılaşyoruz; MÖ 700'lü yıllara kadar kış dönemlerinde yer alan ayların adı yok. Başta tarımsal faaliyet olmak üzere neredeyse tüm hayatın durduğu bu dönemdeki aylar önemsenmemiş olsa gerek. Zira kış ayları yüzyıllarca isimsiz kalmış, ta ki II. Roma Kralı olarak kabul edilen Numa Pompilius dönemine kadar. Pompilius, takvimlerini standart ay yılı ile bir hizaya getirebilmek için ocak ve şubat aylarını ekletiyor. Şubatın adı ise Roma arınma Tanrıçası Februus'tan geliyor. Batı dillerinde bu ayın adlandırılması bu tanrıçaya dayanırken, bizlerin kullandığı şubat ismi Süryanice' deki 'şabat' sözcüğünden Türkçe' ye geçmiş.

Julius Caesar

SEZAR'IN HAKKI SEZAR'A, PEKİ YA AUGUSTUS NE YAPSIN?

Modern takvimlerin temeli de yine Romalılara dayanıyor. Bugün kullandığımız Gregoryen takviminin kökeninde güneş yılı sistemine dayanan Julyen takvim var. Bu takvimi meşhur Roma Diktatörü Julius Caesar, Mısırlı Astronomi Bilgini Sosigenes'e yaptırmış.

Bu takvimin esas aldığı güneş yılı sisteminde bir yıl 365 gün sürer ve her yıldan 6 saat artar. Bu artan saatler ise 4 yılda bir, 1 gün eder ve yıla eklenir. Ocak ve Şubat' ın da eklendiği bu takvimlerde günümüzdeki gibi 12 ay vardır. Bir yılı oluşturan 365 ya da 366 gün bu 12 aya tam olarak bölünmediğinden bazı ayların 30 bazı ayların da 31 çekmesi uygun görülmüştür. Julyen takviminde yılbaşı, baharın başlangıcı olan Mart ayındadır. Son ay da haliyle takvime en son eklenen Şubat' tır. Aylara sırasıyla 31 ve 30 gün verilir ve Şubat' a 29, dört yılda bir ise 30 gün düşer. Ta ki İmparator Augustus işleri karıştıran kadar!

Bu takvimdeki çoğu ayın adı 'Septa', 'Okta', 'Deca' gibi sayılara dayanıyor. Ancak takvimi yaptıran Julius Caesar, Temmuz ayına kendi adını veriyor ve 31 gün süren bu ayın adı 'July' olarak tarihe geçiyor.

Bir başka Roma İmparatoru Augustus da kendi adını bir aya verir. Ne var ki Temmuz' dan sonra gelen Ağustos' a 30 gün vardır. Caesar'ın adını taşıyan Temmuz ayının 31 çekmesini haşmetine yakıştıramayan İmparator Augustus, kendi adıyla anılan ayın da 31 gün sürmesini ister. Yılın son ayı olan Şubat' tan bir günü alınır, Ağustos ayına eklenir. Böylece en kısa ay Şubat' tan 1 gün daha eksilmiş olur.

İmparator Augustus

ARTIK YIL NEDİR, NASIL HESAPLANIYOR?

Güneş yılını esas alan takvimlerde bir yıl Dünya'nın Güneş etrafındaki dönüşünü tamamladığı 365 gün 6 saat olarak hesaplanır. 365 günlük yıllardan artan bu 6' şar saatler dört yılda bir 24 saat yani bir gün oluşturur. Bu gün, artık gün olarak kabul edilir ve Romalılarda olduğu gibi en kısa ay olan Şubat' a eklenir. Bu fazladan bir gün içeren yıl ise artık yıl kabul edilir.

Genel bir kural olarak, artık yıllar 4 sayısının katı olan yani 4'e tam olarak bölünebilen yıllardır. 1996, 2000, 2004, 2008, 2012, 2016, 2020, 2024 yıllarını artık yıl yaşanan ya da yaşanacak yıllara örnek verebiliriz. Bu durumda hangi yılın artık yıl olduğunu matematikteki 4'e kalansız bölünme kuralından yararlanarak bulabiliriz. (Son iki basamağı 00 veya 4'ün katı olan sayılar 4 ile kalansız bölünebilir.)

Artık Yıldaki Artı Bir Gün Neden Şubat'a Eklenir?

Artık yıllar, Şubat ayının 28 yerine 29 gün çektiği yıllardır. Bu uygulama, Dünyanın Güneş çevresindeki bir turu 365 gün değil, yaklaşık olarak 365 gün ve altı saat sürmesi nedeniyle her sene sonunda artan 6 saatlik süreleri bir tam güne çevirmek için oluşturulmuştur.

Gregoryen takvimde sonu 00 ile bitmeyen ve 4'e kalansız bölünebilen tüm yıllar artık yıldır. Sonu 00 ile biten yıllar, yani yüzüncü yıllar ise eğer 400'e bölünebiliyorlarsa artık yıl olabilirler. **Örneğin 1900 yılı artık yıl değilken 2000 yılı artık yıldır.**

Artık yıllar, her dört senede bir tekrar ettiği için, en son artık yıl olan 2012'den itibaren 2016, 2020, 2024,... şeklinde 2100 yılına kadar devam edecek; 2100 yılı 400'e kalansız bölünemeyeceği için artık yıl olmayacaktır.

Artık yıl, takvim yılının mevsimlerle ve Dünya'nın Güneş çevresinde dönme süresiyle uyumlu olması için fazladan bir gün içeren yıllara verilen ad.

Bu fazladan gün Gregoryen takviminde 29 Şubat olarak seçilmiştir. Bu takvimin kurallarına göre bir yılın artık yıl olup olmadığı şöyle belirlenir:

Yıl, 4'e tam (kalansız) bölünebiliyorsa artık yıldır. **Örneğin; 2004, 2008, 2012, 2016 yılları artık yıllardır.** Ancak; 4'e tam bölünebilen bir yılın son iki rakamı "0" ise (2000, 2100 vs.), 400'e de tam olarak bölünebiliyorsa artık yıldır. **Örneğin; 1200, 1600, 2000, 2400, 2800 yılları artık yıllardır;** ancak 1700, 1800, 1900, 2100, 2200 yılları artık yıl değildir.

Bu durum bir güneş yılının 365,25 günden daha az olmasından kaynaklanır.

Jülyen, geliştirilmiş Jülyen ve İran takvimlerinde de benzer kurallarla belirlenen artık yıllar vardır.

Matematiksel çözümler Eğer yıl, matematikteki 4'e bölünebilme kuralına uyuyorsa artık yıldır. Matematikte 4'e bölünebilme kuralına göre; sayının son iki basamağındaki rakamlar "00" veya son iki basamağındaki sayı 4'ün katıysa bu sayı 4'e tam bölünebilir.

Tavla oynayanlar Farsça altıya kadar saymasını bilirler (**yek, du, se, cihar, penç, şeş**). Yedi sayısı ise Farsçası ise 'heft' dir (veya hefte). Yedi günlük '**hafta**' ismi de buradan alınmıştır.

Çok kullandığımız bazı isimler vardır. Nereden geldiğini de bilmeyiz, ama yinede onları kullanmaya devam ederiz. Avrupa dilleri, Arapça ve İbranice'ye baktığımızda takvim aylarının isimlerinin bizim kullandıklarımızla ve birbirleri ile aynı veya benzer olduğunu görüyoruz. Türkçe'deki **Mayıs**'ın karşılığının İngilizce'de **May** olması gibi. Aslında bu durum oldukça karışık ve birçok dilde ay isimleri birbirine geçmiş durumdadır.

Günümüzde kullandığımız ay isimlerinin geldikleri yerler de karışık. Hicri takvimdeki Arabi ay isimlerinin bugün hiçbirini kullanmamamıza rağmen yine de Şubat, Nisan, Haziran, Temmuz ve Eylül aylarının isimlerinin kökenleri Arapça ve Süryanice, Kasım ayının ise Arapça.

İşin daha ilginç yanı bunlardan Şubat, Nisan, Temmuz ve Eylül hemen hemen aynı telaffuzla Yahudi takviminde de yer alıyorlar.

İNGİLİZCE VE DİĞER AVRUPA DİLLERİNDEKİ AY İSİMLERİ TAMAMEN LATİNCE'DEN ALINMIŞTIR.

*Doç. Dr. Süleyman Murat Bağdatlı
Manisa Celal Bayar Üniversitesi
Makina Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi

“Sözü çiğnememek, sâdık kalmak, sevgi ve dostlukta sebat etmek, özünde ve sözünde doğru olmak”

AHDE VEFÂ

İnsanlığın yaratılışından itibaren başlayıp kıyamete kadar sürecek olan tüm ilişkiler ahde vefâ hasleti üzerine tesis edilmiştir. Vefâ, kelime olarak: “Sözü çiğnememek, sâdık kalmak, sevgi ve dostlukta sebat etmek, özünde ve sözünde doğru olmak” demektir. Bu da bütün mahlukata karşı maddi ve manevi sorumlulukları en güzel şekilde yerine getirmek anlamına gelmektedir. Vefâ olgusu sâlih amel ve itikatla olgunlaşan kâmil müminin en bâriz sıfatıdır. Nitekim Allah Teâlâ Kuran-ı Kerim’de vefâkar olmayı, mü’min olabilmenin bir ölçüsü olarak zikretmektedir.¹

Bu bağlamda kâmil bir müminin bariz sıfatı olan vefâ denilince akla, ilk olarak kâinatın yaratıcısı, âlemlerin rabbi olan Allah'a karşı vefâ anlayışı gelmelidir. Çünkü Allah'a karşı vefâkar olan bir kimse- nin başka bir şeye karşı vefâkar olmasına gerek kalmayacaktır. Nitekim O'na karşı vefâkar olan herkes kainattaki tüm varlıklara da vefâkar olacaktır.

Peki, Allah'a karşı vefâli olmak ne demektir?

Allah'a karşı vefâli olmak onun eşi ve benzeri olmadığına ve de kendisinden başka hiçbir ilah olmadığına gönülden ve dilden iman ederek onu tasdik etmektir. Allah'a imanla beraber onun emrettiği her şeyi yapıp; yasakladığı şeylerden de kaçınmaktır. Zira mübarek din olan İslam'ın esası imandır ve iman da vefâkar olmanın bir sonucudur.

Asıl olarak Allah'a karşı vefâkar olmayı anlattıktan sonra bunun dışındaki her şeye karşı vefâ duygusunu zikretmeye gerek kalmayacaktır. Zira insanı yaratan ve onu kendisinden bile daha iyi bilen O'dur. O kula, kendisini refaha, huzura ve mutluluğa ulaştıracak şeyleri kesin olarak emreder ve kulunu zora düşürecek, mutsuz edecek

ve onu toplumda küçük düşürecek şeylerden de en şiddetli şekilde nehyeder. Ancak konunun daha iyi anlaşılmasına binaen dünya hayatında vefâ olgusunun insanlığa neler kazandırdığı ve vefâsızlığın ise

neler kaybettiğini anlamak için konuyu daha derinlemesine ele almak gerekmektedir.

Allah'a karşı vefâkar olmanın içinde yer alan en önemli ve en gerekli vefâ, İslam'ı tüm âleme tebliğ eden, tüm insanlığın selâmeti için insanların hidâyete ermesine vesile

olan, düşmanları arasında bile "Emin" sıfatıyla anılan, vefâ ve sadakatle dolu bir hayat yaşayarak tüm insanlığa örnek olan Hz. Peygamber'e (sav) olan vefâdır. Bu da onu her şeyden çok sevmekle,

biraktığı sünnete sınıksız sanılmakla ve onun izinden giderek onu hayatımızın her alanında örnek almakla gerçekleşmiş olur.

Allah'a karşı vefâli olmakla şekillendirdiğimiz dinî hayatımızın merkezinde bulunan vefâ kavramı, sosyal hayatımızda da

önemli bir yere sahiptir. Zira vefâ, aile hayatımız, arkadaşlık ilişkilerimiz, akraba bağlarımız ve iş hayatı gibi birçok sosyal alanda hayatımızı kuşatmaktadır. Çünkü bu olgu, insan olmanın temel esaslarından biri olup, hayata dair her ne varsa bu anlayış üzerine inşa edilmiştir.

Ahdine vefâsı olmayanın sağlam bir imanı olmaz. ²

Hadis-i Şerif

Vefâsız olanlar için kıyamet günü bir bayrak kaldırılarak bu falanca kimsenin vefâsızlığının alametidir. denileceği bildirilmiştir. ³

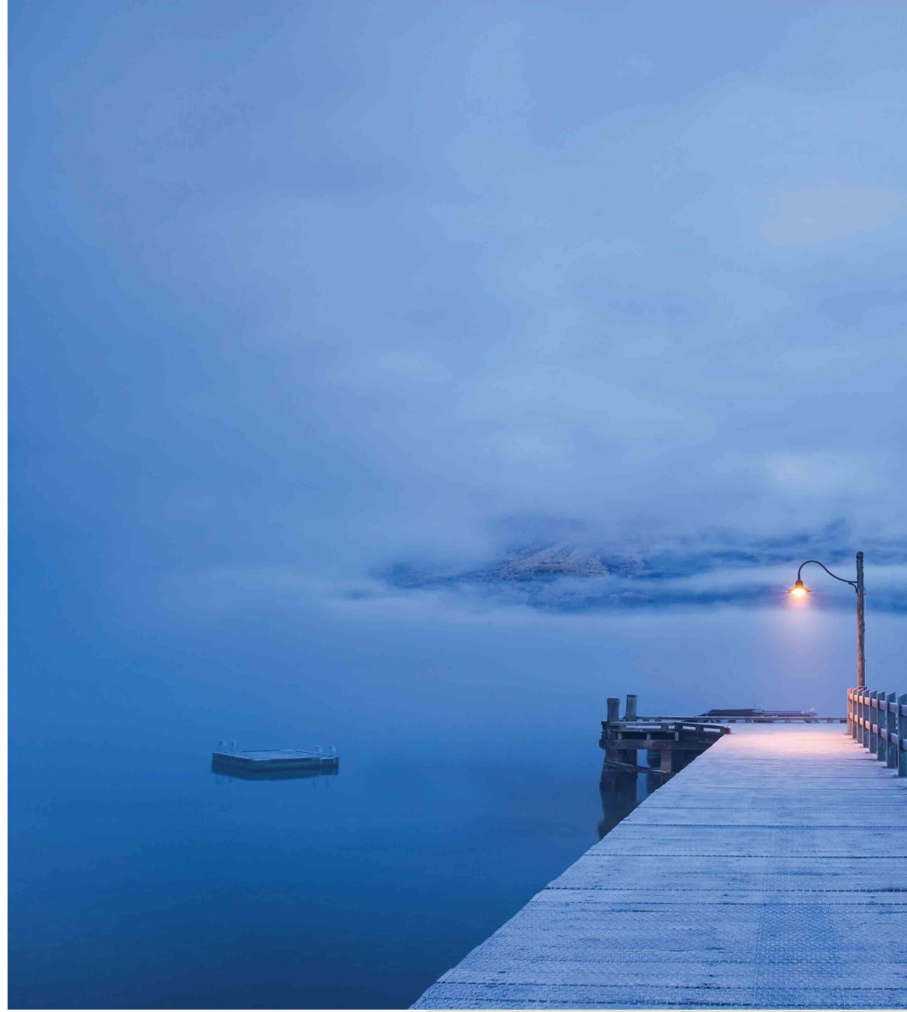
Hadis-i Şerif

Toplumdaki kişilerin vefâlı olması, toplumun en küçük ve en temel yapı taşı olan aileyi de vefâlı kılacaktır. Ailelerin vefâlı olması evi; ev sokağı, sokak mahalleyi; mahalle de tüm toplumu vefâlı kılacaktır. Vefâlı birey ve vefâlı toplum yeryüzünün her neresinde inşa edilmiş olursa olsun tüm gelenek ve göreneklerini ahde vefâ üzere tesis edecek, insanlığın yaranna çalışacak ve zararına olan şeyleri de topyekûn bertaraf etmeye çalışacaktır. Böylece de oluşan kültür ve hayat tarzı vefâ çerçevesinde şekillenecektir.

Allah'a karşı vefâlı olan bir kimse akrabayı gözetecek, fakiri elinden geldiği nispetle doyuracak, yolda kalmışlara yardım edecek, komşuluk haklarına riayet edecek ve çevresindekilere hoşnut olmayacağı bir şeyi yapmayacaktır. İlim yolunda ise bu uğurda elinden geleni fazlasıyla yapacak, ilim öğrenmeyi gerektiren şeyler dışında başka şeylerle ilgilenmeyecek, kendisine bir harf dahi öğreten hocalarına gerek ilim

tahsil ederek gerekse de onlara karşı saygı ve sevgiden ödün vermeyerek vefâlı olacaktır. Fayda vermeyen ilimden Allah'a sığınarak, annesinden, babasından, memleketinden ve gençliğinden fedakârlık edip tahsil ettiği ilimle amel edecek ve bu ilmi diğer insanlara da öğretmekle hayatını tüm topluma faydalı bir insan olmaya adayacaktır.

Allah'a karşı vefâkar olan bir kimse insanlar arasında laf taşıyarak veya insanlara iftira ederek toplumda fitne ve fesada yol açmayacaktır. Verdiği sözde duracak, emanete ihanet etmeyecek, kimseyi yan yolda bırakmayacak, kendisine mahrem olan kadınlara yan gözle bakmayacak, eşine ve çocuklarına fedakârlık etmekten kendini alıkoymayacaktır. Aynı şekilde başka şeylere yönelerek, Allah'ın verdiği zamanı boşa harcamayacak, bakmakla yükümlü olduğu kimselerin nafakasından kısmayacak, onlara ayıracağı zamandan çalmayacak ve de ne kazandığı paraya haram katarak başkalarının malından ve hakkından çalacak ne de alın teriyle kazandığı parasını gereksiz yerlerde israf edecektir.

Sonuç olarak yukarıda da görüldüğü üzere; Allah'a karşı vefâlı olmakla şekillendirdiğimiz hayat nizamında, ahde vefâ olgusu gönüllerde hükmünü icra ettirdiği sürece tüm toplum bir vücudun azalan gibi olacaktır. Kalplerde vefâ, davranışlarda incelik ve zarafet ortaya çıkacak, Allah korkusuyla nurlanan bedenlerde şefkat, merhamet ve emanet şuuru hâkim olacaktır. Çarşılar, parklar, okullar, evler, sokaklar ve mahalleler hayâ, edep ve iffeti temsil edecektir. Nitekim böyle bir toplumda yalancılık, sahtekârlık ve eşkıyalık gibi gayri ahlâkî davranışlar ortaya çıkmayacaktır. Çıksa bile her türlü ahlaki olmayan

şeyler en büyük arsızlık sayılacak ve bu gibi işleri yapanlar, adalet çerçevesi içerisinde hak ettikleri cezaya gerek toplumda gerekse de vicdanlarında mahkûm olacaklardır.

Bu minvalde, Allah Teala kendisine layıkıyla kulluk edebilmemiz, imanın lezzetini alabilmemiz ve dünya ahiret cenneti yaşayabilmemiz için hepimize vefâkar olmayı ve ahde vefâda sadık kalmayı ihsan eylesin.

DİPNOT:

- 1- Mü'minûn, 8 ; Meâric, 32.
- 2- Zehabi, Kebâir,108.
- 3- Buhâri, Cizye, 22.

*** Oğuzhan KUNDAK**

Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
İslam Hukuku Araştırma Görevlisi

İLMİN ÖNEMİ

Cenab-ı Allah'a sonsuz hamd eder, Peygamberimiz Hz. Muhammed Mustafa'ya (s.a.v.) salat ve selam ederim.

Cenab-ı Allah Ayetinde:
"...Allah içinizden iman edenleri yüceltir; bunlardan kendilerine ilim verilmiş olanları ise, kat kat derecelerle yükseltir..."¹ buyurmaktadır.

Peygamber Efendimiz de (a.s.):
"İlim öğrenmek her müslümana farzdır."² buyuruyor.

Bunlar ve bunlara benzer ayet ve hadisler açıkça belirtir ki ilim varlık âlemindeki en mühim hakikatlerden biri Hakk'a varmada selâmetli ve müstakim bir yol, hayatı yaşamada emin bir sığınak, tehlikelere karşı tutunacak sağlam bir kulp, insanın yakasında bir izzet nişanıdır.

"Allahü Teâlâ cahili kendisine dost yapmaz; dost yaptığını da cahil bırakmaz." diyen ârif zatlar konuyu bir cümlede özetlemişlerdir. Tasavvuf terbiyesine girmek isteyen ve Allahü Teâlâ'ya dost olmak isteyen her Müslümanın bilmesi farz-ı ayn olan ilimleri öğrenmesi gerekir. İlimsiz amel olmaz! Çünkü cahil âbid şeytanın maskarası olur.

Ayrıca unutmayalım ki ilk vahiy **"Seni yaratan Rabbinin ismiyle oku."** ³ diye başlar. Bu emirle başlayan bir din ilimsiz nasıl anlaşılır, nasıl yaşanır ve Cenâb-ı Hakk'a nasıl ulaşılır. Hucetü'l-İslam İmam Gazali'nin (ra), ilim hakkında şu tespitlerine bakınız:

İki şey var ki, bütün müellif, muallim ve hikmet sahipleri onları tarif için eser vermiş, bütün semavi kitapları onları öğretmek için indirilmiş, bütün Peygamberler onları tebliğ ve tatbik için gönderilmiş, hatta bütün kâinat o iki şey için halk edilmiştir. İşte bu iki cevher ilim ve ibadettir.

Dünya ve ahiretin yaratılmasından maksat, bu ikisidir. Bir kula, her şartta onlarla meşgul olması, sadece onlar için yorulması ve ancak onlara bakması gerekir. Bil ki onların dışındaki şeyler boştur hiçbir hayırda yoktur.

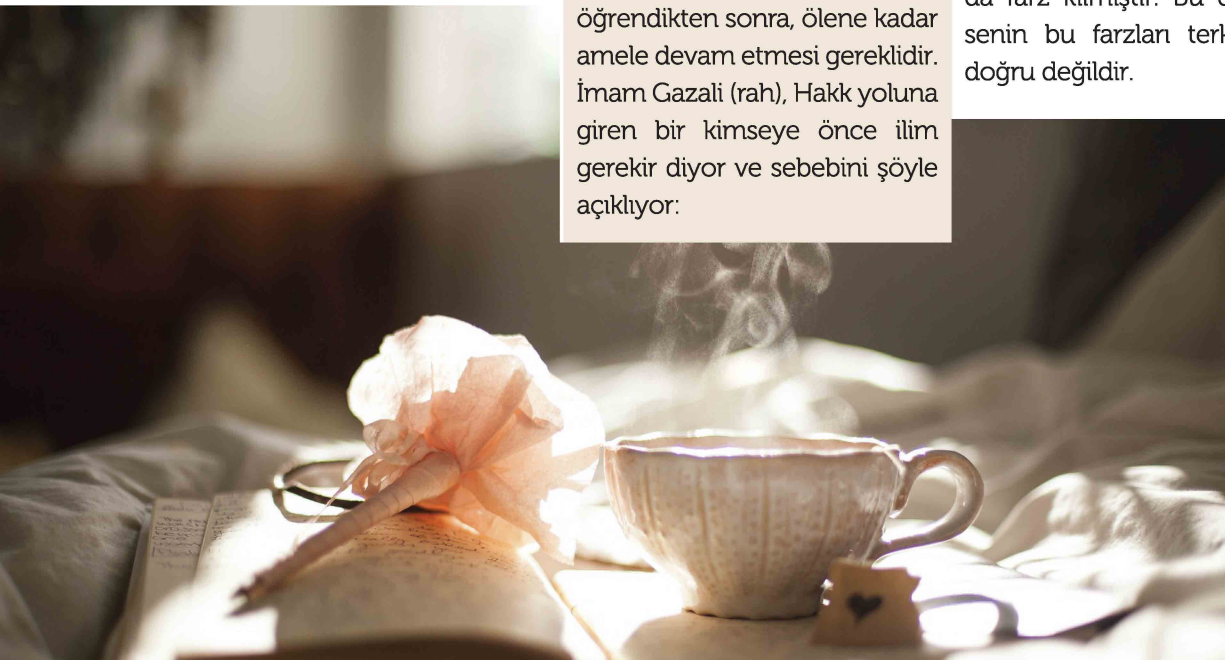
Sırf ilim ve ibadetle meşgul olmak sözü yanlış anlaşılmasın. Bununla, hiçbir dünya işine bakmadan bir kenara çekilip devamlı ilim ve ibadetle meşgul olmak ve bu halde ölümü beklemek kast edilmemiştir. Bundan maksat, Allah rızasını hedefe alıp, uyku ve oyun dahil her işini, ilmin öğrettiği edebe göre yaparak ibadete çevirmektir. Bunun için de, her mükellefe gerekli ilmi öğrendikten sonra, ölene kadar amele devam etmesi gereklidir. İmam Gazali (rah), Hakk yoluna giren bir kimseye önce ilim gerekir diyor ve sebebini şöyle açıklıyor:

Ey Hakk yolcusu! Sana, emredilen şeyleri yapman ve yasaklanan şeylerden sakınman için ilim gereklidir. Yoksa ne olduğunu ne için ve ne şekilde yapıldığını bilmediğin ibadetleri nasıl yerine getireceksin. Yahut günah olduğunu bilmediğin şeylerden nasıl sakınacaksın?

Eğer gereken ilmi elde etmezsen, çoğu kez, senelerce taharetini ve namazlarını ifsat eden bir durumda ibadet edersin de, haberin bile olmaz.

Ayrıca işin temeli kalbi ve batını ibadetleri de bilmen gerekir. Tevekkül, tevfiz, rıza, sabır, tevbe, ihlas ve kalpte oluşan diğer ahlakların bilinmesi lazımdır. Ayrıca bu ahlakların zıttı olan kötü ahlakları da tanımalısın. Onlar ilahi takdire kıзма, riya, kibir, uzun emel gibi kötü ahlaklardır.

Bunlardan sakınmak için ne olduklarını bilmek gerekir. Allahü Teâlâ yüce kitabında namazı ve orucu farz kıldığı gibi; güzel ahlaklara ulaşmayı ve kötü ahlaklardan kaçınmayı da farz kılmıştır. Bu durumda senin bu farzları terk etmen doğru değildir.

Çoğu zaman sen işlenmesi haram kılınan ve azabı gerektiren gizli günahları işleyip durursun, bunun yanında yapılması mübah olan yemeyi içmeyi ve uykuyu terk ederek Allahü Teâlâ'ya yakınlık sağlamaya çalışırsın.

Aynı şekilde, başına gelen bir musibete feryat ve ilahi takdire kızgınlık içinde bulunduğun halde kendini tazarru ve yalvarma içinde olduğunu zannedersin.

Her işinde riya üzere amel edip dururken kendine göre yaptığın işin Allahü Teâlâ'ya bir hamd olduğunu zannedersin ve insanları hayra davet ettiğini düşünürsün.

Bir taraftan, riya üzere yaptığın taatlarla Allahü Teâlâ'ya isyan ederken; öbür yandan cezayı gerektirecek işlerden büyük sevap beklersin. Böylece büyük bir aldanış ve kötü bir gaflet içinde kalırsın. Vallahi bu durum, ilimsiz ibadet edenler için büyük bir musibettir.

İmam Rabbari (k.s.) bu konuda şunları belirtiyor.

İlim, Amel, İhlas,
Bu üç şey tam olarak elde edilmeden, dinin hakikati anlaşılabilir ve kul, vaadedilen İlahi lütuflara ulaşamaz.

Evliyanın büyüklerinden Ebu Abdurrahman es Sülemi (k.s.) cahil sûfi olmaz diyor. Zahiri hükümleri iyi bilmeyen kimse, batını hallerini güzelleştiremez. Halleri ilme ters düşen birisine sûfi ismi verilmez.

Tasavvufta, sohbet ve muhabbet yoluyla yaptığımız eğitimlerimizi, aynı zamanda bu zikir meclislerini bir edep ve ilim halkasına dönüştürmeliyiz. Peygamberimizden biz ümmetine kalan miras altın, gümüş, bağ, bahçe değil: İlimdir.

Evliyanın büyüklerinden Ebu Abdurrahman es Sülemi (k.s.) cahil sûfi olmaz diyor. Zahiri hükümleri iyi bilmeyen kimse, batını hallerini güzelleştiremez. Halleri ilme ters düşen birisine sûfi ismi verilmez.

Tasavvufta, sohbet ve muhabbet yoluyla yaptığımız eğitimlerimizi, aynı zamanda bu zikir meclislerini bir edep ve ilim halkasına dönüştürmeliyiz. Peygamberimizden biz ümmetine kalan miras altın, gümüş, bağ, bahçe değil: İlimdir.

İlim Allahü Teâlâ'nın bize en büyük emanetidir. İlmin özü ve sonu marifetullahıdır. İlimle uğraşanlar Allah'ın sevgilisidir.

İlim ve zikir meclislerinde geçireceğimiz birkaç saatin ne kadar kıymetli olduğunu Peygamberimiz (s.a.v) bize şu hadisiyle öğretiyor; **"Zikir ve ilim meclisinde bulunmak, bin rekat namazdan, bin hastayı ziyaretten ve bin cenazeyi teşyi'den efdaldır."** Buyurunca ashab, **"Ya Resulallah Kur'an okumaktan da üstün müdür?"** diye soruldu. Rasûlullah, **"Kur'an ancak ilim ile fayda verir."** buyurmuştur. Bu hadisten de anlaşılıyor ki ilim ve zikir

meclislerinden uzak kalmak bizi birçok sevaptan mahrum bırakıyor. Gaflet içinde oturduğumuz meclislerde bilerek ya da bilmeyerek işlediğimiz günahların affedilmesi için böyle faydalı yerlerde bulunmamız elzemdir.

İlim öğrenmek zor ve zahmetli bir iştir. Ancak azmin elinden hiçbir şey kurtulamaz. Buna İbn-i Hacer'in hikâyesini örnek verebiliriz;

İbn-i Hacer öğrencilik yıllarında dersleri kafasının almayışı yüzünden sık sık başarısız oluyordu. Öyle ki kendisini başarısızlığa mahkûm etmişti. Üzüntü ile memleketine dönerken mola verdiği bir

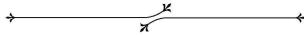
mağaranın tavanından düşen su damlalarının zemindeki sert taşa derin bir çukur açtığını gördü ve düşünmeye başladı. **"Benim kafam bu taştan daha kalın ve sert değildir. Damlalar taşa iz bırakır da çalıştığım dersler benim kafama nasıl iz bırakmaz? Öyleyse bu su damlaları gibi yılmadan, azim ve devamlı çalışıp öğrenmeye devam etmeliyim."** İbn-i Hacer hemen geri döndü ve hedefe ulaşmak için azimle çalışmaya başladı. Neticede büyük ve meşhur bir alim olarak ilim tarihindeki yerini aldı. Yazdığı eserlere de imzasını: İbn-i Hacer (Taşın Oğlu) diye atarak azmin elinden hiçbir şeyin kurtulamayacağını göstermiş oldu.

Şeyhimiz Kamil UZGUR Hoca Efendi Hazretleri de ilme çok değer verip faydalı ilmin ne olduğunu bize en güzel şekilde açıklamaktadır. "Allah (c.c) sana ilim vermişse, hangi ilim olursa olsun, hangi alanda olursa olsun İslam'la, Kur'an'la, Allah'ın emriyle yoğuracaksın ki, işe yarasın, kabul görsün, ilim olsun. İlimin tek bir gayesi olacak: İnsana hizmet. İlim sahibi insanlar kendi nefsini islah edecek ve hizmet edecek. Bunun için Allah "Oku" demiş. İlimi emretmiş."

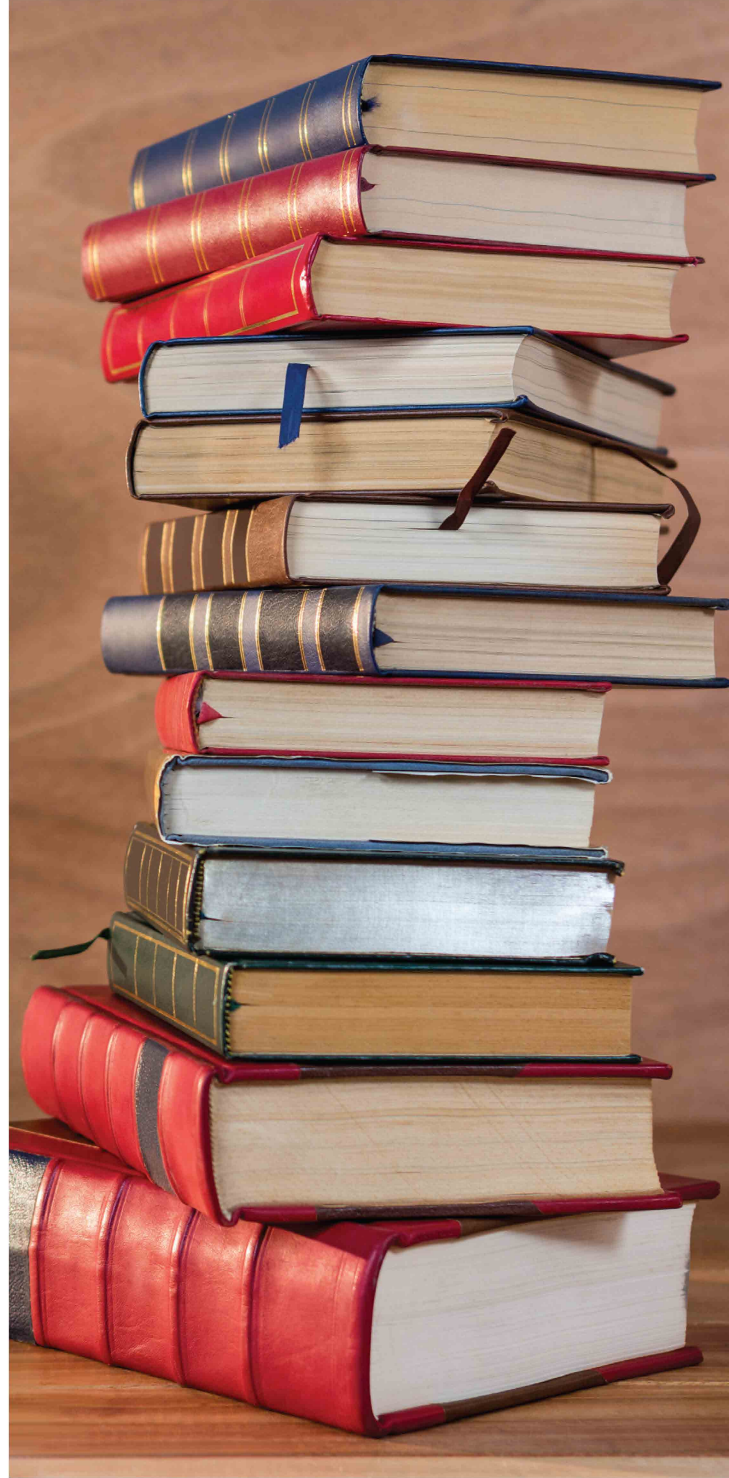
Vakfımıza ait Hafız Mustafa Uzgur Külliyesi'nde de bu yüce gayeye hizmet için büyük bir kütüphane yapılmış, yediden yetmişe tüm Müslümanların istifadesine sunulmuştur.

İlim öğrenme ve öğretme konusunda biz hanımlara da çok iş düşmektedir. Öncelikle nefsimize ne kadar ağır gelse de alışkanlık kazanmak için bol bol kitap okumalı ve bu alışkanlığımızın başkalarına da sirayet etmesi için gayret göstermeliyiz. Unutmayalım ki, şuurlu bir genç nesil, şuurlu anne ve babaların yetiştirilmesiyle oluşacaktır. İlim ve zikir meclislerine kıymet verip can-ı gönülden bağlanmalı, buralarla ülfet etmeli, gayesiz ve şuursuz bir Müslüman olarak yaşamaktan imtina etmeliyiz. Vesselam..

DİPNOT

- 1- Mücadele, 58/11.
- 2- İbn Mâce, Mukaddime, 17.
- 3- Alak, 96/1.

“ Mürşîd'in irşâdı,
Mürîd'in murâdı
kadardır. ”

— * * * * —
Kâmil UZGUR Hocaefendi

Asya Bölgesindeki

MÜSLÜMANLARIN DURUMU

Her sene olduğu gibi bu senede Türkiye Diyanet Vakfı dünya üzerinde yüze yakın ülkede uluslararası öğrenci mülakat programları düzenlemektedir. Bu seneki mülakatlar mübarek Ramazan ayına denk geldiği için aynı zamanda iki ülkede ramazan programını icra etme görevi de bizlere nasip oldu. Böylece ihtiyaç sahiplerini, Türkiye'den gelen milletimizin emanetiyle buluşturmak bizim için ayrı bir şeref oldu. Seyahatimizi sırasıyla **Endonezya, Tayland, Kamboçya** ve **Myanmar** diye kararlaştırdık. Yapmış olduğumuz yirmi iki günlük seferimizden edindiğimiz tecrübe, yerel halktan aldığımız bilgiler ve her ülkede dikkatimizi çeken konuları, siz değerli okuyucularımız ile kısaca paylaşmak istiyoruz.

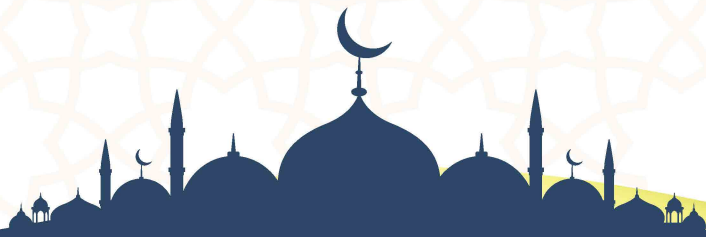
Tayland Müslüman İftar Şenliği

Başta Asya bölgesi hakkında kısa bir bilgi verelim. Seyahatimiz Asya'nın sıcak ve nemli bölgelerine olacaktır. Buranın insanı sakin, mütevazı ve çok rahat bir karaktere sahipler, o yüzden bölgede fazla kavga yahut çekişmeler görülmemektedir. Hatta trafikte kornaya basmak bile terbiyesizce algılanmaktadır. Birbirlerine olan tahammülleri sonucunda başta kaos gibi görünen trafik sistemleri kendine has bir düzene sahiptir. Coğrafyanın nüfusu genellikle ülkenin yaşam alanına göre fazladır. Bölgede dini inanış olarak **İslamiyet, Budizm, Hinduizm** ve azda olsa **Hristiyanlık** görülmektedir. İslamiyet'in Asya bölgesinde yayılmasının temelinde ise **tarikatlar** gelmektedir. Özellikle **Kâdiri** ve **Nakşi** tarikatların etkisi hala görülmektedir, hatta yolculuğumuzda bir Kâdiri meşâyihinin türbesi ziyaret ettik ve bir Nakşi şeyhine misafir olduk.

Bölgede genel manada nüfusun aşırılığı ve her yerde satılan sokak yemekleri göze çarpar. Bunun nedeni ise Asya'da yaşayan insanlar genellikle bir odalı yahut bir artı bir

odalı evlerde yaşarlar ve mutfakları olmadığı için insanlar yemek ihtiyaçlarını devamlı olarak dışardan karşılarlar. Asya mutfağı lezzet konusunda farklılık yaşamak isteyenlerin tam merkezidir. Her ne kadar Türk halkının damak tadına uygun olmasa da baharatı bolca kullanan ve çok değişik tatlılar ile insana farklı lezzetler sunan yemek kültürleri bir kişiyi aç bırakacak ölçüde değildir. Pirinç, makarna, tavuk, et, şeker ve özellikle baharat olamassa olmazlarındandır.

Asya'daki hava şartları bize yolculuğumuz boyunca zor anlar yaşatmıştır hele ki Ramazan ayında vücudun suya olan ihtiyacının fazla olması, oruç tutmayı daha meşakkatli hale getirmiştir. Bu bölgedeki Müslümanların iftar ahlakı, Râsulullah'ın sünnetine uygun olması bizleri ayrıca hoşnut eyledi. Ezanın okunmasıyla masada kurabiyeler, börekler ve aperatif şeklindeki yemekler insanlara sunulurken önce açlık bastırılıyor, ardından akşam namazı kılınıp ana menüye geçiliyor.

ENDONEZYA

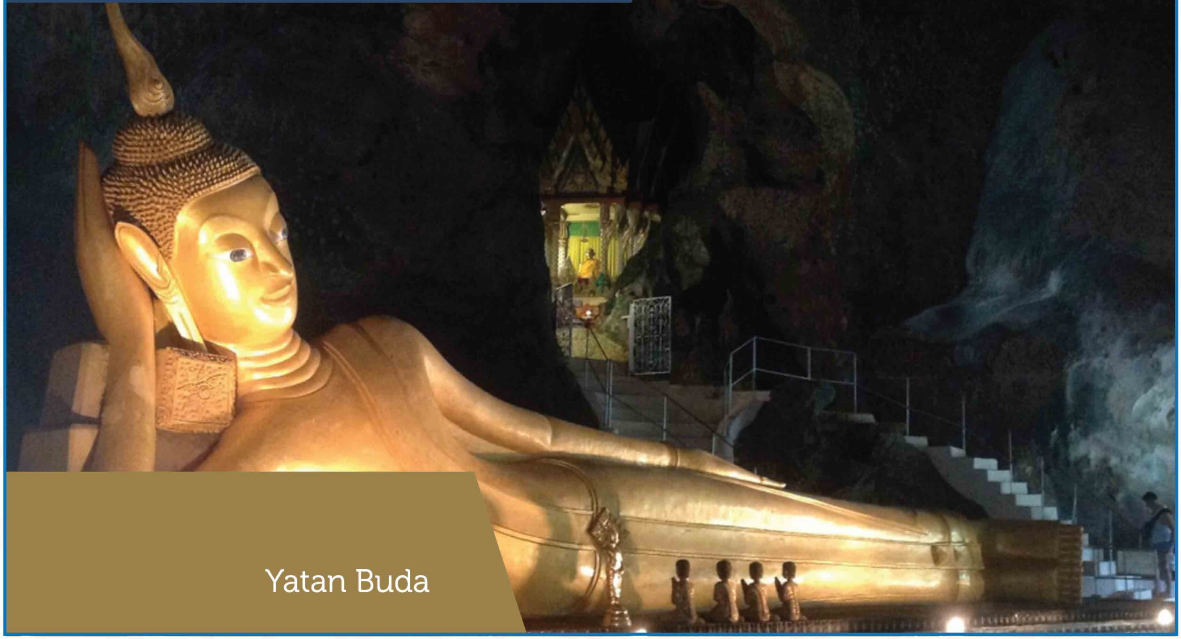
En Büyük Cami İstiklal Mescidi

İlk durağımız olan Endonezya on bir saatlik İstanbul-Jakarta yolculuğu ile başladı. Yolculuk süreci zor gibi gözükse de Endonezya halkının tatlı, mülayim ve nezaketli karşılamaları ile tüm yorgunluk insanın üzerinden kalkmaktadır. Havaalanında gördüğümüz bir polis memuruna vize ile alakalı sorduğumuz bir sorunun karşılığında "Yes boss"/"Buyur patron" diye bir cevap almamız bu dostça karşılamayı iyice perçinledi. Bu kadarını hiç beklememiştik. Bu nezaketli tutumları tüm ülkede devamlı olarak görebilirsiniz. Şehir içindeki trafik ağını, hemen hemen her bölgede sayısı yüz binleri bulan motor bisikletliler oluşturmaktadır. Yaşlı teyzelerin dahi kullandığı motor bisikletlerde kimi zaman beş kişilik bir aileyi binerken görebilirsiniz. Ülkedeki aşırı nüfustan kaynaklanan trafik on beş dakikalık mesafeleri bir saatte ulaşmamıza neden oluyordu. Endonezya iki yüz elli beş milyonluk nüfusa sahiptir ve ülkedeki bayan nüfus, sosyal hayata ileri derecede entegre olmuş durumdadır. görmekteyiz.

Her iş yerinde mutlaka birkaç bayanında çalıştığını görmekteyiz. Öğrenci mülakatına giren çocuklarımızın kaliteli bir eğitimden geçtiklerini gördük. Osmanlı'ya ve Fatih Sultan Mehmet Han'a olan hayranlıklarını devamlı olarak dile getirdiler. Müslüman ülkesi olmasından dolayı Endonezya'da dini anlamda çok büyük zorluklarla karşılaştığımızı söyleyemeyiz şükürler olsun.

İstiklal Mescidi
İç Görüntüleri

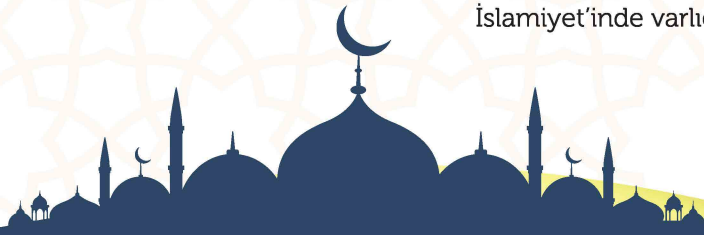
TAYLAND

Yatan Buda

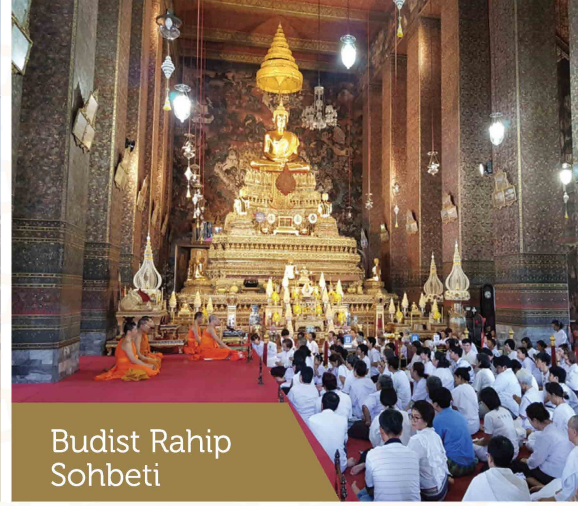
Bunun aksine, ikinci durağımız olan **Tayland** %95 i Budist olan ve her köşe başında putların ve tapınakların dolu olduğu bir şehir. Budistler her arsanın ve iş yerinin girişinde küçük putlar bulundurur ve her putun önüne içecek, gıda ve buna bezer şeyler koyarak oradaki puta adaklar sunar. Bunu nedeni bir insan bir yere yerleşir veya bir iş yeri açarsa, ondan önce orada yaşamış olan insanların ruhlarını razı etmeye çalışmasıdır. Onlara dükkanlarının bir kısmında küçük tapınak köşeleri ayarlar ve oraya bir put koyarlar. O ruhları razı etmek üzere her gün taze taze gıda adamaktadırlar ve günün sonunda hala kullanabilir olsa bile bu gıdaları tüketmezler veya bir fakire vermezler, sadece doğrudan çöpe atarlar. Bu ülkenin Bangkok ve Patani şehirlerine uğradık. Bangkok çok gelişmiş ve turistlere çok cazip gelen şehirlerden biridir. Deniz ürünlerinin her türlü hatta timsah etine varıncaya kadar insanlara farklı lezzetler sunarlar.

Her yerde tapınak ve sokak yemekleri vardır. Geceleri çok aktif olan bu şehir sokak yemeklerin ağır kokusu ve kalabalığın etkisinden dolayı caddelerinde gezilmesi çok da keyif veren bir halde değildir. Dünyanın en büyük Buda heykeli olan **"Yatan Buda"** burada bulunmaktadır. İnsanlar bu buda heykelini ziyaret eder ve orada sadakalar verir. Çok büyük bir tapınağın içinde bulunan buda heykelinin yanında insanlara Budist felsefesini anlatarak sohbet eden rahipleri görebilirsiniz. Geceleri ise insanlar şehrin birçok noktasında köşe başlarında bulunan küçük tapınaklardaki medyumlara giderek ve üçüncü gözlerinin açılması, manevi temizlik ve buna benzer konular için onlara müracaatlarda bulunurlar. Hemen yanında el falı, kartlarla olan fal ve buna benzer çeşitli falcıların bulunduğu ciddi bir sektör mevcuttur. Tabi ki bunların hepsi belli bir ücret karşılığında yapılmaktadır. Bu bölgede Budistliğin yanında İslamiyet'inde varlığını gördük.

Sultan Abdulhamid Han'ın yaşadığı dönemden kalma cami

Budist Rahip Sohbeti

TAYLAND

Patani Merkez Camisi

Gerçeği söylemek gerekirse o kadar ihtişamlı ve her ayrıntısına dikkat edilerek süslenen tapınaklar bize orada bulunan sade bir caminin vermiş olduğu huzuru veremedi. Tayland da Müslüman nüfusun çoğunluğu Patani'de yaşamaktadır. Burada Patani'nin eski bir Müslüman kralının yaptırmış olduğu tarihi eser niteliğindeki cami, **Sultan Abdulhamid Han** zamanından beri ayaktadır. Dışı yıpranmış olsa da içi restore edilmiştir. Bölgede kurulan ihtişamlı merkez camisi ise Müslümanlara ayrı bir gurur vermektedir. Bu bölgede de normalde olduğu gibi binlerce motor bisiklet görülebilir. Camide namazını kılan yaşlı amcalar motor bisikletlerine binip evlerine geçerler. Bu görüntüde insanın gözünde hoş bir fotoğraf bırakır.

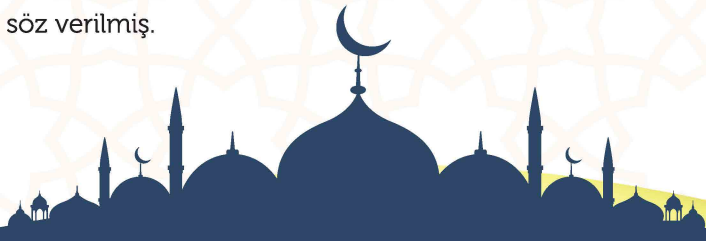
KAMBOÇYA

Kamboçya Merkez Camii

Tayland da görevimiz bittikten hemen sonra birçok yönden ona benzeyen **Kamboçya** ülkesine yol aldık. Fazla tekrara düşmemek için Kamboçya'nın bizce diğer ülkelerden farklı olan özelliklerinde bahsetmek daha doğru olacaktır. Yine ekseriyeti **Budist** olan nüfusun, **Müslümanlar**la olan iletişimi ve birlikte yaşamı bizleri şaşırttı. Müslüman nüfusun az olmasına rağmen, her ilçede büyük bir camiye rastladık. Müslümanlar burada gayet rahat bir şekilde dinlerini yaşayabilmekteler. Hatta hükümetin önemli yerlerinde Müslümanların görev aldığını ve aynı zaman bir Din Hizmetleri Başkanı'nın devlet tarafından kabul edildiğini gördük. Başkentteki müftülük binası ve arsasının yine devlet tarafında inşa ve tahsis edildiğini tespit ettik. Hastahanelerde ve okullarda mescid ihtiyacı giderilmesi için devlet başkanları tarafından söz verilmiş.

Birlikten güç doğar ilkesini bu ülkenin her yerinde görmek mümkündür. Bir köşede cami varken diğer tarafta tapınaklar bulunabilir. Bu gibi tablolar bizi sevindirir de diğer yandan Müslümanların böylece bir nevi uyutulmuş olduklarını da sezmek bizleri üzmüştür. Çokça sel oluşan köylerde binalar direkler üzerinde inşa edilmiştir. Böylece evler ikinci kattan başlar. Başkentleri çok gelişmiş olmasa da köylerdeki doğal güzellik ve ağaçlardan oluşan egzotik meyveler gözlerimizi doyurdu. İpeğin meşhur olduğu bu ülkede İpek adası diye bilinen bir adada yerel halk ipek üretir ve uygun bir fiyata satılır. Bu ülkede de her yer tapınaklarla dolu olmasına rağmen nüfusun yoğunluğunun az olmasından dolayı bize yaşama şartları olarak daha rahat geldi.

MYANMAR

Bahadur Şah Türbesi

Son görev yerimiz, dünya Müslümanlarının son yıllarda gündeminde olan Myanmar ülkesi oldu. Eski Başkenti olan Yangon çok güzel ve gelişmiş bir şehir olmasına rağmen, Budistlerin ırkçı tavırları yüzünden yaşanılması güç bir yer haline almıştır. Biz başkente varmadan önce ki gece bu saldırılar yine görülmüş. Camileri restore etme yasağından dolayı Teravih namazının bazı camilerde kılınmaz olduğunu duyduk. Zengin Müslüman iş adamları namaz kılınacak yerler kiralamıştır. Aşırı dindar Budistler buna dahi tahammül edemeyerek bu yerlerin kapatılması yönünde eylemler gerçekleştirmiş. İlginç olan bu topraklara İslam tasavvuf kanalıyla ulaşmıştır. Bu yüzden başkentte türbesi ile meşhur bir dergâh keşfettik. Bu dergâh ve türbe; Kâdiri-Çiştî son Babür'lü Hükümdar eş-Şeyh Ebu Zafer Muhammed Siracud-Din Bahadur Şah (k.s.)'a aittir.

Bu zat 1772 de Hindistan'da doğmuş ve sürgün edilmesi nedeniyle 1862 de Myanmar'da vefat etmiştir. Hindistan'da hem kral hem Meşâyih olan Bahadur Şah hazretleri İngilizler'in Hindistan'ı sömürmeleri üzerine sömürgeye karşı bir kalkışma başlatmıştır. 14 Mayıs 1857'de milli bir hükümet kurulmuş ve kalkışmaya diğer bölgelerdeki hükümdarların ve halkın destek çıkmaları için davetiyelerde bulunulmuştur. Başta galip gelecekler gibi görünse de bu hareket, bölünmeler ve imkansızlıklardan dolayı canî bir şekilde bastırıldı. Çarpışmanın sonuna doğru 21 Eylül 1857'de Bahadur Şah sığınmış olduğu Hümayun türbesine, İngilizlerin ailesine ve saray erkanına bir zarar gelmeyecek şartıyla teslim olmuştur. Lakin teslim olunca oğulları ve saray erkânı kurşuna dizilmiştir. Bu hadiseden sonra 1858 de Myanmar Rangun şehrine sürüldü ve orada bir hapishanede tutuldu.

MYANMAR

Dergahın Eski Bölümü

Kalkışma sırasında sömürgeye karşı Müslümanlar ve Hinduların bir araya getirmiştir. Bu sebeple Hindistan'ın özgürlüğü için ve Hindu ile Müslümanlar'ın birlik sembolü olarak görülmektedir. Ayrıca şair, müzisyen ve hattat olan Bahadur Şah'ın bazı şiirleri yayınlanmıştır. Hapiste iken hapisanenin duvarına Urdu dilinde, bir çakıl taşı ile yazdığı şiirler şu an türbesinin duvarını süslemektedir. Türbe, dergâhın altındadır ve üstü açık bir şekilde dergâhın içinden türbe seyredilebilir. Türbenin girişinde Bangladeş, Pakistan ve Hindistan'dan ziyarete gelen Başbakanların fotoğrafları mevcuttur. Dergâhın üç kısmı vardır. Birincisi yeni yapılmış mescit kısmıdır, diğeri ise ona bağlı olan eski dergâhtır ki orada Bahadur Şah'ın kendisinde namaz kılmıştır. Üçüncü kısımda ise Bahadur Şah için yapılan bir oda vardır.

orada kendi türbesinin bir temsili ve iki aile ferdinin gerçek mezarlığı vardır.

Biz başkentten, Ramazan programına katılabilmek için Bangladeş'e sınırı olan Sittwe şehrine geçtik. Burada abluka altında bulunan Müslüman köy ve mahalleleri ziyaret ettik ve Türkiye Diyanet Vakfı olarak milletimizin emanetini mazlum Müslüman kardeşlerimize ulaştırdık. Müslüman köylere ulaşmak için her gün üç kontrol noktasından geçmek zorunda kaldık. İlk noktada izin belgesi verildikten sonra diğer noktalarda kontrol edilmeden geçiliyor. Üçüncü noktada ise polis ailelerine büyük bir lojman yapılmıştır. Böylece en küçük sorunda polisler hemen oradan harekete geçebilmektedirler. İlk kontrol noktasından itibaren yollar delik deşik olduğu için köylere ulaşmamız uzun sürüyor.

Çalışma izinleri olmayan buradaki Müslümanlar mahsulü olan tarlaların kalan kısımlarından ve ticaretten karınlarını doyurmaya çalışıyorlar. Köylerin tüm yolları toz toprak içerisinde ve hijyen sıkıntısı yaşıyor. Hastalar hastahaneye gitseler de Müslüman oldukları için tedavi edilmiyor. TİKA bir Müslüman mahallesinde yol yapımı ve bir sağlık ocağı inşa edip haftanın iki günü Malezya'dan ve yer yüzü doktorları kurumundan doktorlar getirse de bunun yeterli olmadığını gördük. Nice ailelerin erkekleri öldürülmüş ve işkence yapılmış. Müslümanlar açlık ve sefaletle terk edilmiş. Bu kadar zulme rağmen insanlar bizleri görünce seviniyor ve çocukların büyük ilgisini çekiyorduk. Tüm dünyada duyulduğu halde ülkemizden daha fazla bu bölgeye insani yardım getiren ne devlet nede bir kurum var. Malezya ve "World Food Project" ile "Avrupa Birliği" tarafından ara sıra bir kısım hizmetler edilmiş olsa da bazı mahallelere Türk STK'ların dışında

tüm sene boyunca insani yardım gelmemiştir. Müslümanlar buralarda ilk okul ve orta okul okuyabilir ve bazı bölgelerde lise okuyabiliyorlar. Lakin Müslüman bölgelerinde yeni üniversiteler inşa etmesine rağmen, yönetim Müslümanların üniversite okumasına yasak getirmiştir. Bu sebepten ötürü pek çok genç lise eğitimi almaktan vazgeçmektedir. İleriye yönelik ne yapacaklarını bilemeyen Müslüman toplum medreseler ile İslam eğitimini alıp gelecek nesillere aktarmaya çalışıyorlar. Son kılış olduğumuz Cuma namazında cemaat Budist zulmünden kurtulmak için Allah'a dua ve niyazlarda bulunarak ağlamaktadırlar.

Köylerin önde gelen insanlarına neye ihtiyaçları vardır diye sorduğumuzda sadece pirinç talep ettiler. Müslüman köylerin çoğunda açlık sıkıntısını çekmektedirler. Suya yakın olma sebebiyle bazı köylerde balık tutulabiliyor. Diğerlerinde ise tarlalar ekiliyor ve bir Müslüman mahallesinde küçük bir dokumacıda giyim ihtiyaçları kısmi olarak giderilmeye çalışılıyor. Bu bölgede 7500 kişiye ramazan gıda kolisi ve 7500 kişiye iftar yemeği sağladık. İnşallah gelecek Kurban Bayramı'nda yine mazlumların yardımına gideceğiz.

Sonuç olarak yeniden Ankara'ya vardığımızda aslında bizim ne kadar büyük bir nimet içerisinde olduğumuzu ve diğer ülkelerde bulunan Müslümanların ne kadar zorluklar yaşadığını kendi gözlerimizle gördük. Bu manzaraları görünce devamlı olarak eş-Şeyh es-Seyyid Hacı Hâfız Mustafa Uzgur (r.a) Efendimizin sözleri kulaklarımızda çınladı. Müslümanlara karşı yapılan tüm bu zulümlerin asıl sebebinin, biz Kuran'dan uzaklaştığımız sebebiyle olduğunu bizzat tecrübe ettik.

* Abdurrahman Demirel

Türkiye Diyanet Vakfı Eğitim Kültür Birimi
Yurtdışı Eğitim Hizmetleri Görevlisi

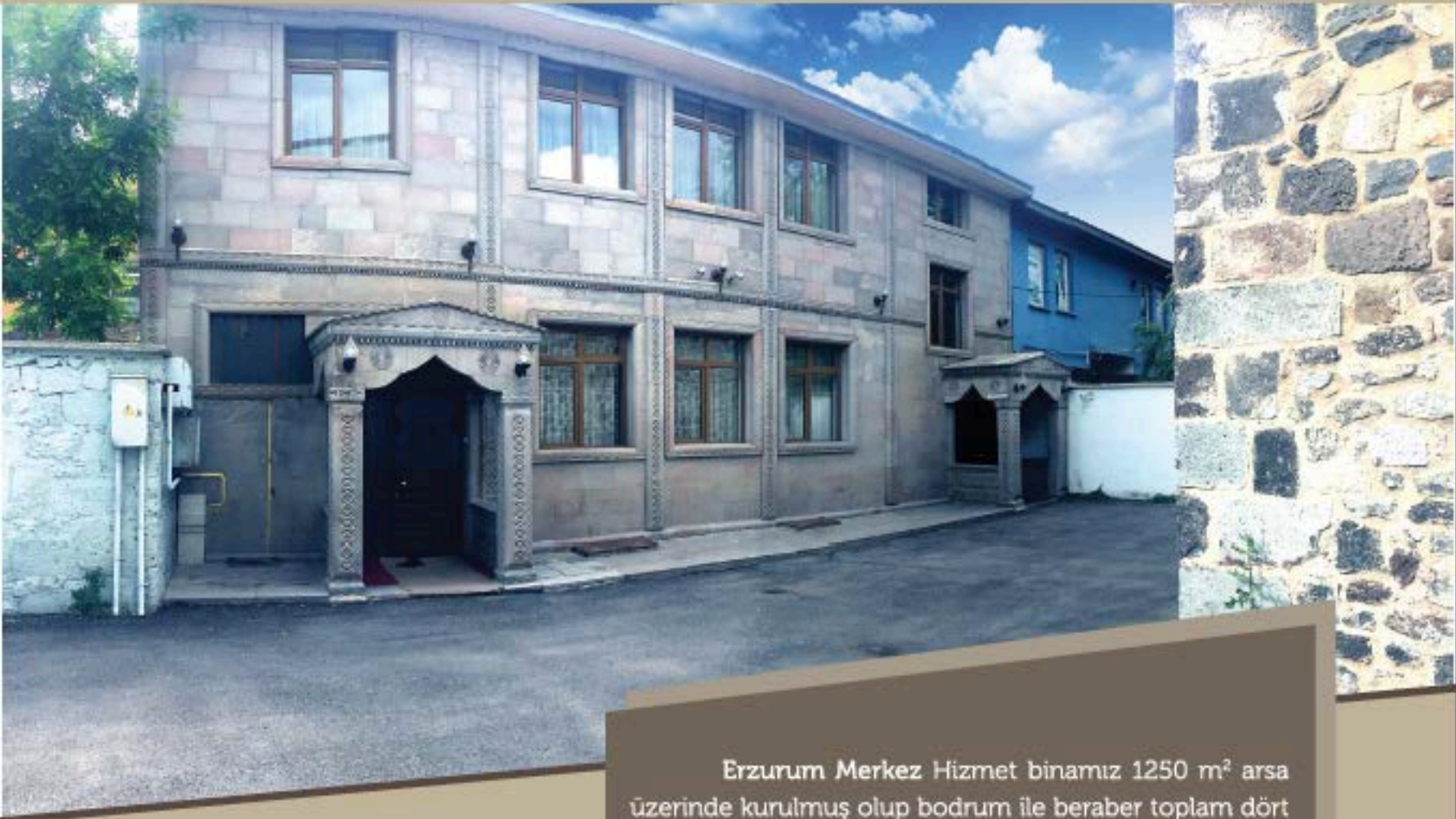
“ Tarîkat,
altını has hale getirmektir.
Daha sonra da bu has altını
kalıplara dökmek ve ondan çeşitli
güzellikteki mücevheratları
ortaya çıkarmaktır. ”

— * * * * —

Eş-Şeyh Es-Seyyid

Hacı Hafız Mustafa UZGUR Hocaefendi

VAKFIMIZIN ERZURUM İLİNDEKİ FAALİYETLERİ

Vakfımızın Erzurum'daki merkezi, 2009 yılında eş-Şeyh es-Seyyid Hacı Hâfız Mustafa UZGUR hazretleri tarafından temeli atılmıştır.

İki yıl gibi kısa bir sürede 2011 yılında Hâfız Mustafa Efendi'nin destek ve önderliğinde hizmete açılmıştır.

Erzurum Merkez Hizmet binamız 1250 m² arsa üzerinde kurulmuş olup bodrum ile beraber toplam dört kat üzerine inşa edilmiştir. Bünyesinde wc, banyo ve lavaboların bulunduğu şadırvanlar, Erkek mescid ve zikrullah meclis katı, Bayan mescid ve zikrullah katı, Yemekhane, Mutfak ve 16 kişi kapasiteli misafirhâne katımız bulunmaktadır.

Pasinler-Hasankale'de bulunan hizmet binamız Mescid, Erzurum Müftülüğü'ne bağlı 40 kişi kapasiteli 4-6 yaş arası kreşimiz ve yine Müftülüğe bağlı 40 kişi kapasiteli Kız Kur'an Kursumuz bulunmaktadır. Ayrıca Erzurum'un Ilıca ilçesine bağlı olan temsilciliğimizde mescid, şadırvan ve wc lerimiz bulunmaktadır.

Bunlarla beraber Pasinler ilçesinde 7 köy, Ilıca ilçesine bağlı 4 köyde olmak üzere vb. Erzurum'da 30 ayrı noktada zikir ve sohbet meclisleri bulunmaktadır.

Allah, (cc) kıyamete kadar rızasına uygun bir şekilde hizmet edebilmeyi bizlere nasip eylesin.

ERZURUM / MERKEZ HİZMET BİNASI

MERKEZ İÇ GÖRÜNTÜLERİ

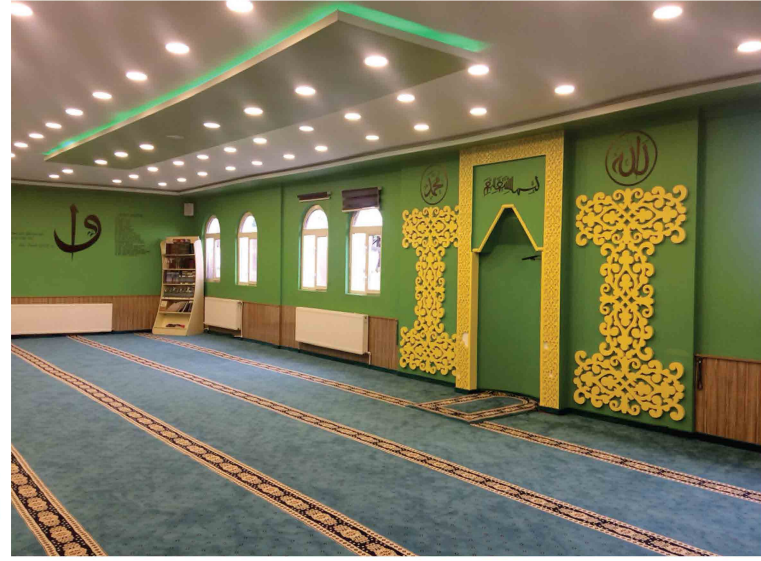
MERKEZ İÇ GÖRÜNTÜLERİ

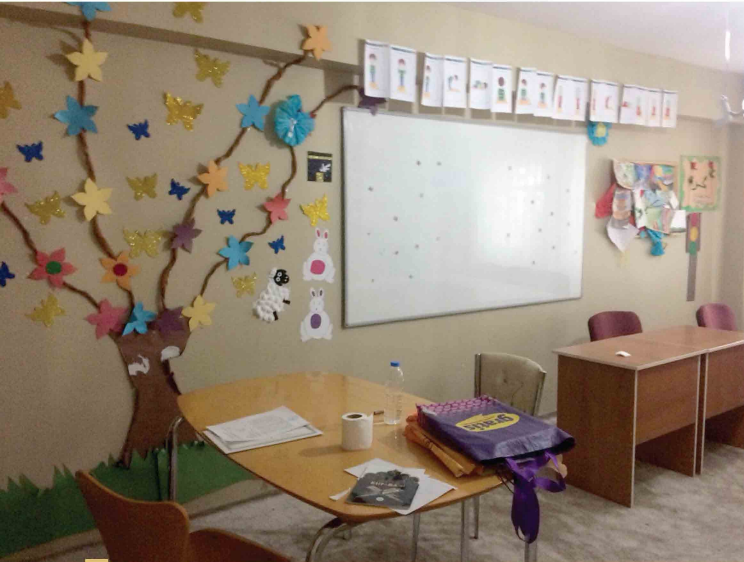
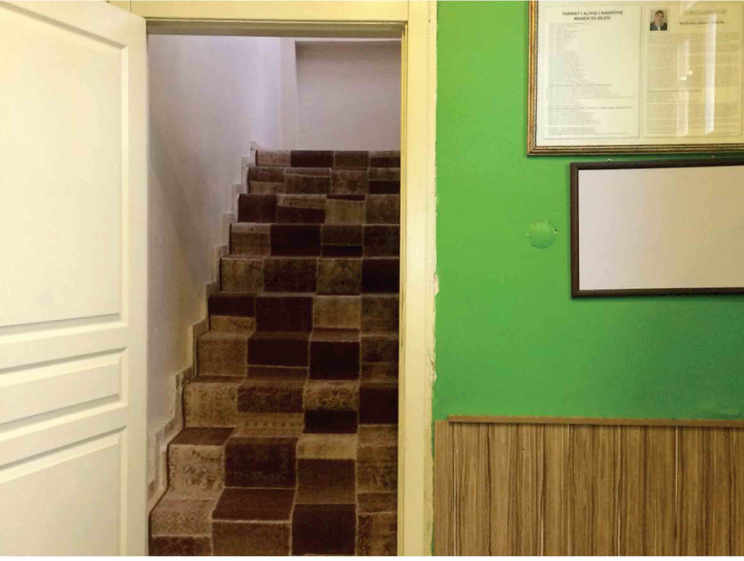
MERKEZ İÇ GÖRÜNTÜLERİ

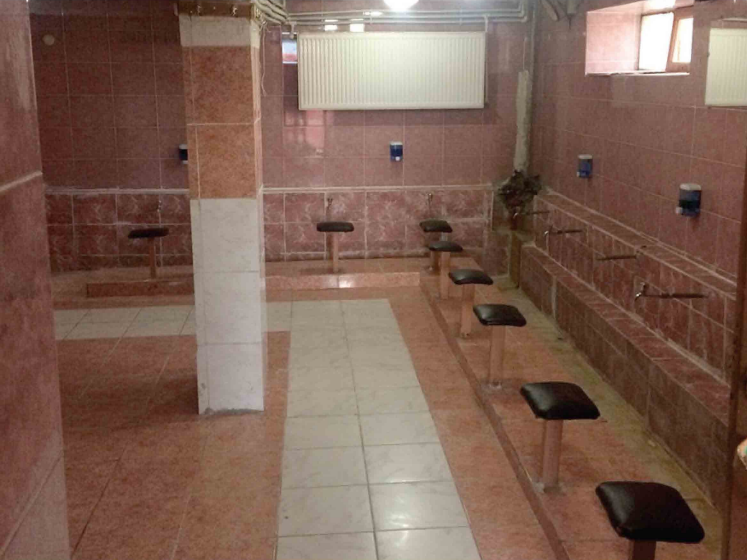
PASINLER HİZMET BİNASI İÇ GÖRÜNTÜLERİ

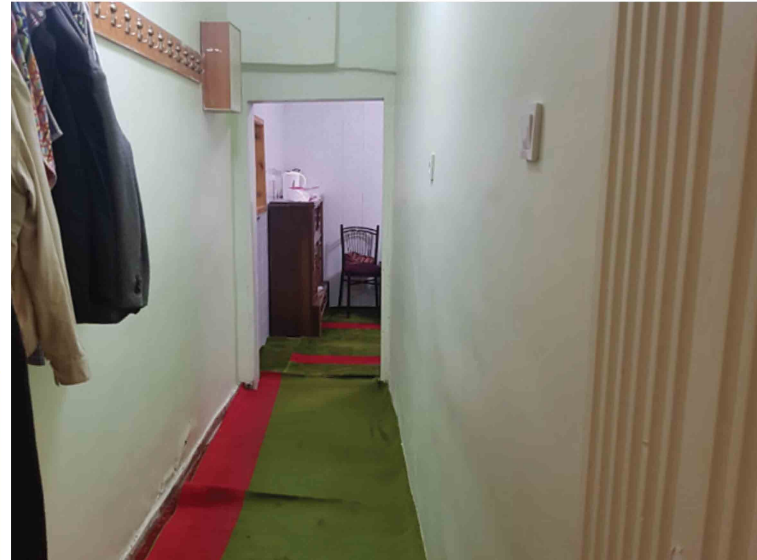
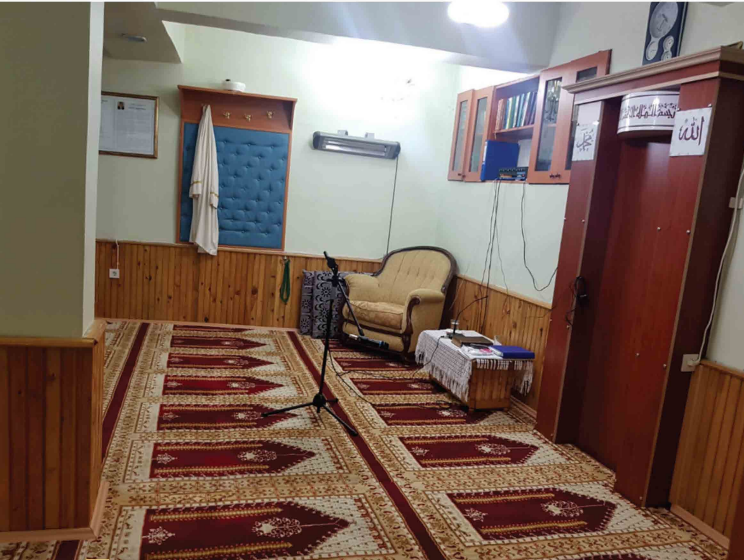
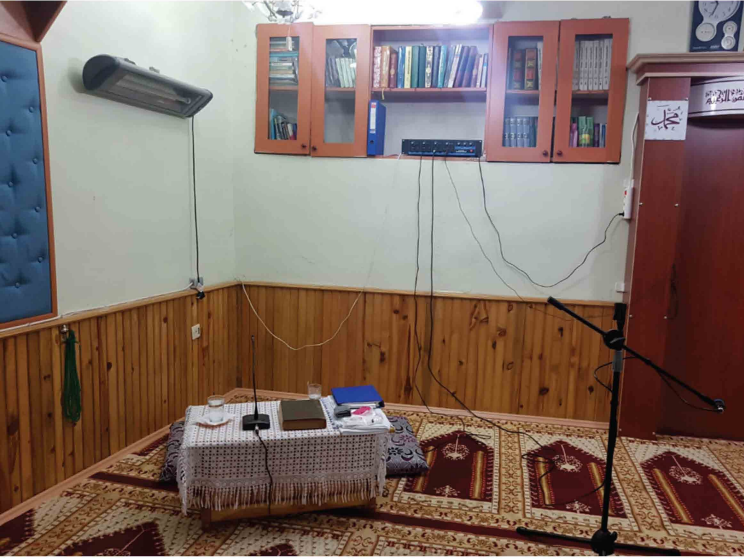
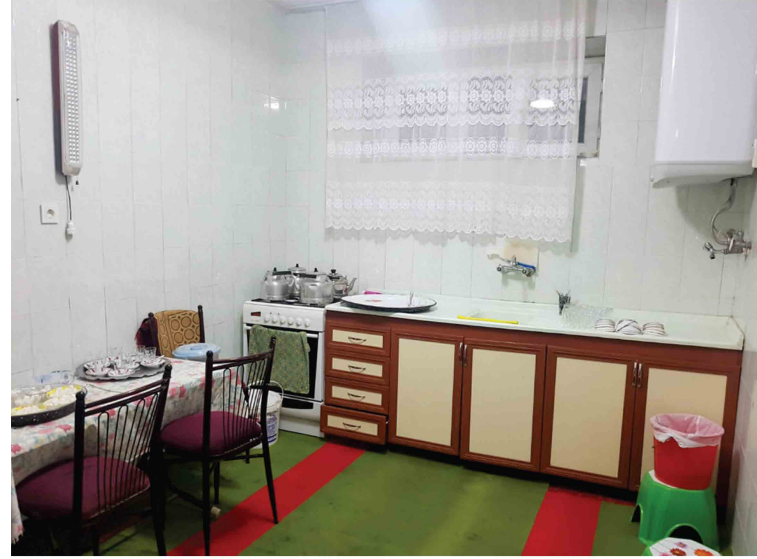
PASINLER HİZMET BİNASI İÇ GÖRÜNTÜLERİ

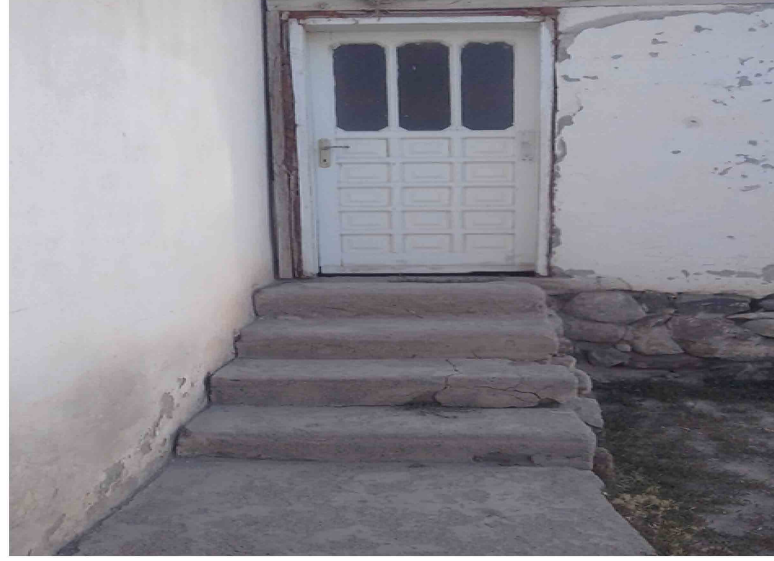
PASINLER HİZMET BİNASI İÇ GÖRÜNTÜLERİ

ILICA HİZMET BİNASI İÇ GÖRÜNTÜLERİ

ERZURUM İLÇELERİNE BAĞLI OLAN KÖYLERİMİZDEKİ HİZMET BİNALARINDAN ÇEŞİTLİ GÖRÜNTÜLER

“ *Tasavvuf
protokolleri yıkmak için
teşekkül etmiştir.* ”

— * * * * —
Kâmil UZGUR Hocaefendi

HİKMET
NÜBÜVVET (PEYGAMBERLİK)
DIŞINDAKİ İSÂBETLİ
FARKEDİŞLERİN ADIDIR.

BUHÂRÎ,
FEZÂILU'S-SAHÂBE, 24

ÖZGÜR
YARDIMLAŞMA
DOSTLUK VE EĞİTİM
VAKFI

 [ozgurvakfi/facebook.com](https://www.facebook.com/ozgurvakfi/)

 [ozgurvakfi/instagram.com](https://www.instagram.com/ozgurvakfi/)

 [ozgurvakfi/youtube.com](https://www.youtube.com/ozgurvakfi/)

www.ozgurvakfi.org

